

แผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan) ตามความเชี่ยวชาญของอาจารย์พยาบาล
ปีการศึกษา 2565

ภาควิชา/ ชื่ออาจารย์	ความเชี่ยวชาญ/ หน่วยให้บริการ	เป้าหมาย (เน้นการเพิ่มพูนสมรรถนะของ อาจารย์)	วัตถุประสงค์ (เน้นการดูแลผู้ป่วย)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ)
สาขาวิชาการ พยาบาลเด็ก และวัยรุ่น				
วราภรณ์ จันทร์ส่อง	เพื่อเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญ/ สมรรถนะด้านการพยาบาล เด็ก โรคเบาหวาน รพ.สระบุรีแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสระบุรี	พัฒนาความเชี่ยวชาญ การดูแลผู้ป่วยเด็กที่เป็น โรคเบาหวานที่ Type 1 และ Type 2	1. ค้นหาผู้ป่วยเด็กโรค โรคเบาหวานชนิดที่ 1 และ 2 รายใหม่ ในเด็ก และ วัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง 2. ส่งเสริมผู้ป่วยเด็ก โรคเบาหวานและผู้ดูแลให้ สามารถปรับเปลี่ยนวิถี ชีวิต และพฤติกรรม ใน รูปแบบของการปรับวิถี การดำเนินชีวิตประจำวันเพื่อ ช่วยการควบคุมระดับ น้ำตาลในเลือดและปัจจัย เสี่ยง อื่น ๆ โดยเน้นการใช้ หลักการให้ความรู้และ สร้างทักษะ เพื่อการดูแล โรคเบาหวานด้วยตนเอง	1. ผู้ป่วยเด็กโรคเบาหวานมี พฤติกรรมการดูแลตัวเองที่ เหมาะสม 2. ผู้ป่วยเด็กโรคเบาหวานชนิดที่ 1 หรือชนิดที่ 2 ไม่เกิดภาวะ วิกฤต เช่น DKA

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ศรีสระบุรี คณะพยาบาลศาสตร์
สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
แบบบันทึกการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice)

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างปฏิบัติการพยาบาล
<p>ครั้งที่ 1 9 มิถุนายน 2565 09.00-12.00 น.</p>	<p>ประสานกับหัวหน้าหน่วยผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาลสระบุรี ส่งแจ้งวัตถุประสงค์ การปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลผู้เด็ก โรคเบาหวานทั้งชนิดที่ 1 และชนิดที่ 2 - ทักทายและแนะนำตัวเองกับแพทย์ เฉพาะทางต้องไปรื้อในเด็กเพื่อผลสถาน ความร่วมมือในลักษณะสหสาขาวิชาชีพ - ประสานงาน กับหอผู้ป่วยเด็ก 1 (หอ ผู้ป่วยกุมารเวชกรรมไม่ติดเชื้อ โรงพยาบาลสระบุรี) ที่แจ้งวัตถุประสงค์ การปฏิบัติการพยาบาลในการดูแลผู้เด็ก โรคเบาหวานทั้งชนิดที่ 1 และชนิดที่ 2 ในกรณีที่มีผู้ป่วยเด็กโรคเบาหวานเข้ามา รับการรักษา</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>1. ได้ทราบลักษณะและจำนวนของผู้ป่วยเด็กโรคเบาหวานที่มารับบริการที่ OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี 2. ได้รับทราบความต้องการจำเป็นของผู้ป่วยเด็กโรคเบาหวานและความต้องการของผู้ดูแลในการดูแล เด็กโรคเบาหวาน</p>
<p>ครั้งที่ 2 16 มิถุนายน 2565 09.00-12.00 น.</p>	<p>ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กหญิงอายุ 6 ปี เป็น DM type 1 มารับการตรวจงดน้ำตาลเจาะ เลือดก่อนตรวจผลการตรวจ DTX 285 mg% HbA1C 21.8 BM 16.26 รอบเอว (นิ้ว) 22 นิ้ว</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>ให้ความรู้แก่ผู้ดูแลเกี่ยวกับเบาหวานชนิดที่ 1 เบาหวานชนิดที่ 1 เกิดจากตับอ่อนถูกทำลายจากภูมิต้านตนเอง ทำให้สร้างอินซูลินไม่ได้ เมื่อ สร้างไม่ได้ พอลินอาหารเข้าไป น้ำตาลก็ไม่สามารถไปทำประโยชน์ต่อร่างกาย เกิดการค้างอยู่ใน กระแสเลือด ทำให้น้ำตาลในเลือดสูง สาเหตุแน่นอนยังไม่ใครทราบ แต่พบปัจจัยหลายอย่างที่อาจ เกี่ยวข้อง เช่น พันธุกรรม เชื้อชาติ เนื่องจากเบาหวานชนิดที่ 1 พบมากในคนผิวขาวโดยเฉพาะประเทศ ที่อยู่ตอนบนแถบขั้วโลกเหนือประเทศที่อยู่ใกล้แนวเส้นศูนย์สูตร เช่น ไทย อินเดีย จะพบเบาหวาน ชนิดที่ 1 น้อยกว่าประเทศแถบดังกล่าวมาก จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก เบาหวานชนิดที่ 1 แต่จากการสำรวจในปัจจุบัน พบว่าผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 1 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
	แพทย์ให้ยาและให้คำแนะนำแก่ผู้ดูแลเกี่ยวกับโรคเบาหวานชนิดที่ 1		<p>ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการปฏิบัติกรรพยาบาล</p> <p>ทุกปี ซึ่งอาจมีผลจากสิ่งแวดล้อม ฤดูไข้หวัดใหญ่ที่เกี่ยวข้องคือการเปลี่ยนแปลงสมดุลของจุลินทรีย์ในลำไส้ ทำให้เกิดการกระตุ้นภูมิคุ้มกันที่ผิดปกติขึ้น การศึกษาวิจัยพบว่าการศึกษาการคิดชื่อไวรัสบางชนิดอาจเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดภูมิคุ้มกันผิดปกติ อย่างไรก็ตามสาเหตุเหล่านี้ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ 100% ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดเบาหวานชนิดที่ 1 จริงหรือไม่</p> <p>อาการของโรคเบาหวานเกิดจากระดับน้ำตาลในเลือดสูง</p> <p>น้ำตาลถูกขับออกมาทางปัสสาวะ ทำให้ไม่มีปัสสาวะจะมีมดตอมปัสสาวะบ่อยและเยอะ ปัสสาวะรดที่นอนในวัยที่ไม่สมควร กระหายน้ำบ่อยผิดปกติ กินจุ หิวบ่อย อ่อนเพลีย น้ำหนักลด</p> <p>ในเด็กที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 1 มักมีอาการเหล่านี้ไม่กี่สัปดาห์หรือไม่กี่เดือน ซึ่งหากไม่ได้รับการวินิจฉัย รักษาอย่างถูกต้องอาจมีภาวะเลือดเป็นกรดและคีโตเนคั่ง (Diabetic ketoacidosis หรือ DKA) ซึ่งเป็นภาวะฉุกเฉิน บางคนอาจมีอาการ ปวดท้องหายใจหอบหรือหมดสติ บางรายที่เป็นมากถึงกับเสียชีวิตก็มีเมื่อพบว่าถูกเป็นเบาหวาน พ่อแม่มักรู้สึกผิด บางคนโทษพันธุกรรมแต่แท้จริงแล้วลูกไม่ดหรือเปล่า จึงทำให้ลูกเป็นเบาหวาน หมอต้องให้ความมั่นใจว่าความเข้าใจดังกล่าวไม่ถูกต้องจะดีเดียว เพราะพันธุกรรมไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่เป็นตัวกำหนดว่าจะเป็นเบาหวาน การเกิดโรคอาจมาจากหลายปัจจัยซึ่งที่เราควบคุมไม่ได้</p> <p>การรักษาเด็กกลุ่มนี้ต้องได้รับอินซูลินทดแทน</p> <p>ปัจจุบันเป็นอินซูลินรูปแบบฉีดเท่านั้น มีความพยายามผลิตอินซูลินในรูปแบบอื่นๆ เช่นแบบรับประทาน แบบพ่นทางปาก แต่พบว่ายังได้ผลไม่ดีนัก ผู้เป็นเบาหวานชนิดที่ 1 จึงจำเป็นต้องฉีดอินซูลินวันละอย่างน้อย 2-4 ครั้งทุกวันไปตลอดชีวิต เมื่อรักษาไประยะหนึ่งจนถึงช่วงที่เราเรียกว่าระยะอินซูลิน (Honeymoon period) เด็กส่วนใหญ่จะควบคุมน้ำตาลได้ง่ายขึ้น สามารถลดปริมาณยาฉีดลงได้มาก ทำให้ครอบครัวมีความหวังว่าจะมีอนาคตหายขาดและหยุดยาลูกได้ แต่ความจริงคือช่วงระยะเวลานี้จะเกิดขึ้นเพียงชั่วคราวเท่านั้น และในที่สุดก็บ่อนจนจะสูญเสียความสามารถในการผลิตอินซูลินอย่างถาวร ทำให้ต้องใช้อินซูลินตลอดไปอย่างรัดกุมวิวัฒนาการทางการแพทย์ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว</p> <p>ปัจจุบันมีการพัฒนากายอินซูลินที่ผลิตด้วยเทคโนโลยีทันสมัย มีการทำงานเลียนแบบอินซูลินตามธรรมชาติได้ดีมากขึ้น รวมถึงอุปกรณ์การวัดระดับน้ำตาลในเลือดมีขนาดเล็ก ง่ายต่อการพกพา เช่นสำหรับจะเจาะเลือดที่ปลายนิ้วหรือติดยามีขนาดเล็กลงมาก อีกทั้งมีการพัฒนาเครื่องมีชื่อซึ่งลักษณะคล้ายเพลงจอร์จตัว มีสายเล็กๆ ต่อเข้าชิ้นใส่ผิวหนังเพื่อเก็บยาอินซูลินแบบต่อเนื่อง เรียกว่าอินซูลิน</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
ครั้งที่ 3 23 มิถุนายน 2565 09.00-12.00 น.	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กอายุ 12 ปี เป็น DM type 1 FBS 265 mg% DTX 327 mg% HbA1C 10 BMI 30 รอบเอว (นิ้ว) 42 นิ้ว ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวินิจฉัยเพื่อให้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกรวินิจฉัยเพื่อให้ ผู้ป่วยเด็กโรคเบาหวานและผู้ดูแลเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการควบคุม เบาหวาน	3 ชม.	<p>ป๋ม (Grampik Pump) เทคโนโลยีเหล่านี้ช่วยให้คุณภาพชีวิตของเด็กที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 1 ดีขึ้นมาก สิ่งสำคัญคือ เบาหวานชนิดที่ 1 เด็กดูแลตัวเองคนเดียวไม่ได้ พ่อแม่และครอบครัวมีส่วนร่วมสำคัญอย่างมาก ต้องอาศัยทีมหลายคน ทั้งหมอปediatr นักกำหนดอาหาร เภสัชกร นักจิตวิทยา เข้าร่วมส่วนร่วมในการใช้กำลังใจ ดูแลการใช้ชีวิต การศึกษา การรับประทานอาหาร และการออกกำลังกาย เพื่อให้เหมาะสม รวมถึงต้องพยายามให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจที่ดี เหมาะสมตามวัย เพื่อให้ใช้ชีวิตได้เหมือนเด็กปกติทั่วไป การให้ความรู้จึงต้องทำอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แรกจนอยู่ช่วงหนึ่งอยู่โรงพยาบาลทีมแพทย์พยาบาลจะช่วยเหลือเรื่องอาหาร การดูแลตนเอง การเจาะเลือด ฉีดยา เพื่อให้ครอบครัวสามารถดูแลเด็กได้เองที่บ้าน หลังจากนั้นก็อาจให้ความรู้ในลักษณะค่ายเบาหวาน โดยจัดกลุ่มเด็กและครอบครัวเบาหวานมารวมตัวกัน เรียนรู้ ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน เพื่อให้รู้จักกัน เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ช่วยเหลือกันและกันต่อไป</p> <p>การวินิจฉัยเบาหวาน ทำได้โดยวิธีใดวิธีหนึ่งใน 4 วิธี ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีอาการโรคเบาหวาน ชัดเจน ได้แก่ หิวบ่อย ปัสสาวะบ่อยและปัสสาวะมาก น้ำหนักตัวลดลงโดยไม่มี 2. ระดับน้ำตาลในเลือดหลังอดอาหาร (อย่างน้อย 8 ชั่วโมง) ≥ 126 มก./ดล. 3. การตรวจความทนต่อกลูโคส โดยให้รับประทานกลูโคส 75 กรัม แล้วตรวจระดับน้ำตาลในเลือดที่ 2 ชั่วโมง ถ้ามีค่า ≥ 200 มก./ดล. 4. การตรวจระดับน้ำตาลสะสม (HbA1C) $\geq 6.5\%$ โดยวิธีการตรวจและห้องปฏิบัติการต้องได้รับการรับรอง <p>ตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งยังมีน้อยในประเทศไทย ดังนั้นจึงแนะนำให้ชาววิเทศตามแนวทางเวชปฏิบัติของสมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2560 กล่าวว่าการวินิจฉัยโรคเบาหวานตามข้อที่ 2-4 ต้องมีการตรวจยืนยันอีกครั้งโดยใช้ตัวอย่างเลือดอันใหม่ ด้วยวิธีเดียวกันหรือต่างกันใน</p> <p>ร่วมจัดไป อย่างเร่งรัดตามแนวทางเวชปฏิบัติของสมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2562 ได้มีการ</p>

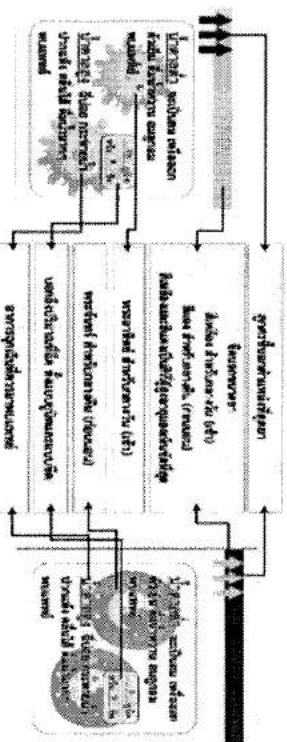
วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล
<p>ครั้งที่ 4 9 มิถุนายน 2565 09:00-12:00 น.</p>	<p>ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทย อายุ 12 ปี DM type 1 FBS 384 mg% DTX 232 % HbA1C 10 ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล</p> <p>เปลี่ยนแปลงว่า สามารถตรวจอินซูลินได้ครั้งเดียวโดยใช้ตัวอย่างเลือดอินซูลินหรืออินซูลินใหม่ก็ได้ เพื่อให้การ วินิจฉัยโรค เบาหวาน อินซูลิน (Insulin) มีความสำคัญในการควบคุมปริมาณน้ำตาลกลูโคสในเลือด เมื่อร่างกายไม่สามารถ ผลิตอินซูลินได้ตามปกติ และมีระดับน้ำตาลในเลือดสูงเกินไป อาจส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรง ได้กับ อวัยวะสำหรับต่าง ๆ ได้ เช่น หัวใจ ดวงตา ตับ ระบบประสาท เหงือก ฟัน ผู้ป่วยโรคนี้จึงควรเข้ารับ การ รักษาพยาบาลอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการควบคุมโรค และลดความเสี่ยงในการเกิดอาการ แทรกซ้อน</p> <p>วิธีการจากบทความชนิดที่ 1 ที่นิยมใช้ ได้แก่</p> <p>1. อินซูลิน ในปัจจุบันยังมีวิธีการรักษาเบาหวานชนิดที่ 1 ให้หายขาดได้ อินซูลินจึงเป็นวิธีควบคุม ระดับน้ำตาลในเลือดที่ดีที่สุดในปัจจุบัน ผู้ป่วยสามารถฉีดอินซูลินได้ที่บ้าน ปกติแล้วฉีด 2-3 ครั้งต่อ วัน แต่ควร สอบถามวิธีปรับขนาดอินซูลินกับแพทย์เป็นประจำ เพื่อจะได้เข้าสู่เกณฑ์ระดับน้ำตาลในเลือดได้ อย่าง เหมาะสม การใช้อินซูลินเกินขนาด อาจนำไปสู่ ภาวะอันตรายอย่าง เช่น ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ (Hypoglycemia) อินซูลินมีหลายประเภท เช่น ประเภทออกฤทธิ์เร็ว (Rapid-acting Insulin) – เริ่มออกฤทธิ์หลังฉีด 15 นาที และออกฤทธิ์ได้นาน 2- 4 ชั่วโมง ประเภทออกฤทธิ์ในช่วงปกติ (Regular or Short-acting Insulin) – เริ่มออกฤทธิ์หลังฉีด 30 นาที และออก ฤทธิ์ได้นานขึ้น 3-6 ชั่วโมง ประเภทออกฤทธิ์นาน (Long-acting Insulin) – จะออกฤทธิ์ในการรักษานานมากกว่า 24 ชั่วโมงขึ้นไป แต่ ต้องใช้ระยะเวลาในการดูดซึมหลายชั่วโมง</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	
			<p style="text-align: center;">ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการใช้ปฏิบัติการพยาบาล</p> <p>2. อาหารที่ดีต่อสุขภาพ อาหารที่ดีต่อสุขภาพจะช่วยควบคุมระดับของน้ำตาลกลูโคสในเลือด สิ่งสำคัญ คือ ผู้ป่วยต้องควบคุมการบริโภคแป้งและน้ำตาลให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมอยู่เสมอ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และรับประทานแต่ละมื้อในเวลาเดียวกันทุกวัน หากไม่แน่ใจว่าควรบริโภคอย่างไร ควรปรึกษา นักโภชนาการ</p> <p>3. การออกกำลังกาย ควรมีการออกกำลังกายเป็นประจำ เพราะการออกกำลังกายช่วยส่งเสริมสุขภาพโดยรวม ทั้งยังช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ด้วย ออกกำลังกายและพักผ่อนให้เพียงพอ</p> <p>4. ตรวจวัดระดับของน้ำตาลในเลือด ตรวจวัดระดับของน้ำตาลในเลือดเป็นประจำ อาจต้องตรวจน้ำตาลในเลือด 4-8 ครั้งต่อวัน หากมีไข้ คลื่นไส้ อาเจียน รับประทานอาหารไม่ได้ พักอาหารเหลวและอาหาร</p> <p>แข็ง ควรปรึกษาแพทย์ทันที หากระดับของน้ำตาลในเลือดแปรปรวน</p> <p>เมื่อได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเบาหวานชนิดที่ 1 ควรเข้าพบคุณหมอตตามนัดหมายทุกครั้ง เพื่อตรวจระดับความดันโลหิต</p> <p>ตรวจเลือดดวงตาหลังด้วยการใช้เครื่องมือส่องไฟพิเศษ</p> <p>ตรวจน้ำตาลสะสมในเลือด (HbA1C test) ทุก ๆ 6 เดือนหากสามารถควบคุมโรคเบาหวานได้</p> <p>ตรวจสอบผิวหนังหรือกระดูกบริเวณขาและเท้า และเข้ารับคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีตรวจสอบโรคเส้นประสาทที่</p> <p>เกิดจากเบาหวาน (Diabetic Nerve Disease) โดยสังเกตได้จากอาการชา หากมีอาการดังกล่าวบ่อย ๆ ควร ปรึกษาแพทย์ทันที</p> <p>นอกจากนี้ ผู้ป่วยควรเข้ารับการตรวจสุขภาพตามรายการต่อไปนี้เป็นประจำทุกปี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้งด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจวัดระดับของคอเลสเตอรอลและไตรกลีเซอไรด์ - ตรวจสมรรถภาพของไต เช่น อัตราการกรองของไต (Glomerular filtration rate) ผู้ป่วยไม่ทราบจน <p>ใน</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
ครั้งที่ 5 7 กรกฎาคม 2565 09:00-12:00 น.	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กหญิงไทย อายุ 9 ปี เป็น DM type 1 DTX 288 mg% BMI 20.54 รอยเอา (นิ้ว) 23 นิ้ว	3 ชม.	<p>ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล</p> <p>เลือด (Blood urea nitrogen) ไม่โครอัลบูมินูเรีย (Microalbuminuria) เซรั่มซีโรตีนิบ (Serum creatinine) เพื่อตรวจสอบว่าไตทำงานได้ปกติ -พบทันตแพทย์ทุก 6 เดือน เพื่อตรวจฟันและทำความสะอาดฟันอย่างละเอียด และแจ้งให้ทันตแพทย์ ทราบด้วยว่าผู้ป่วยเป็นโรคเบาหวาน - ผู้ป่วยควรตรวจดูแอลเท้า และตรวจดวงตาเป็นประจำทุกปี เพื่อป้องกันอาการแทรกซ้อน</p> <p>การป้องกันโรคเบาหวาน</p> <p>โรคเบาหวาน ชนิดที่ 1 ไม่สามารถป้องกันได้ ต้องรักษาด้วยการใช้ยาฉีดอินซูลิน หรือ ฉีดอินซูลินเข้า ร่างกายเป็นประจำ โดยแพทย์จะเป็นผู้กำหนดว่าผู้ป่วยแต่ละรายต้องฉีดอินซูลินเข้าร่างกายปริมาณ เท่าใด</p> <p>โรคเบาหวาน ชนิดที่ 2 สามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยงได้ด้วยการใช้ชีวิตประจำวันแบบดีต่อ สุขภาพ</p> <p>เช่น ออกกำลังกายเป็นประจำ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ควบคุมน้ำหนักให้อยู่ในเกณฑ์สุขภาพ ดี อย่า</p> <p>ปล่อยให้หิววัน ลงพุง แนะนำให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าว ร่วมกับกำกับการกินยาตามแพทย์สั่ง หากคุณ ดูแล</p> <p>ร่างกายดี ๆ อาจไม่จำเป็นต้องกินยารักษาเบาหวานไปตลอด</p> <p>การตรวจระดับน้ำตาลในเลือด สิ่งสำคัญในการรับมือกับเบาหวาน จำเป็นต้องปฏิบัติเป็นประจำ การ ตรวจระดับน้ำตาลในเลือด ซึ่งถือเป็นวิธีเดียวที่จะทำให้คุณทราบได้ว่า ระดับน้ำตาลในเลือดของ ตัวเองยังอยู่</p> <p>ในระดับปกติหรือไม่ เพื่อประเมินผลการรักษาและป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน การตรวจระดับ น้ำตาลใน</p> <p>เลือดด้วยตัวเอง (SMBG ย่อมาจาก Self Monitoring Blood Glucose) โดยการตรวจเลือดที่ปลาย นิ้วด้วย</p> <p>เครื่องตรวจวัดน้ำตาลในเลือดชนิดพกพา (Blood Glucose Meter หรือ BGM) ซึ่งผู้ป่วยสามารถทำ ได้ด้วย</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล
ครั้งที่ 6 14 กรกฎาคม 2565 09.00-12.00 น.	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กหญิงไทยอายุ 12 ปี เป็น DM type 1 FBS 200 mg% DTX 140 m% HbA1C 12 BMI 18	3 ชม.	<p>ผลกรรดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล</p> <p>ตัวเองเป็นประจำ ช่วยให้ผู้ผู้ป่วยสามารถทราบระดับน้ำตาลในเลือด และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรือ ดูแลตัวเองได้ทันที รวมทั้งแพทย์ยังสามารถนำผลการตรวจน้ำตาลในเลือดที่วัดได้ไปประเมินเพื่อปรับ ขนาดยา หรือหาวิธีควบคุมน้ำตาลที่เหมาะสมได้อีกด้วย</p> <p>เมื่อได้รับการวินิจฉัยโรคเบาหวานควรได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อลด ภาวะแทรกซ้อนระยะยาวจากเบาหวาน ทำให้ได้โดยการควบคุมระดับน้ำตาล ในปัจจุบันระดับน้ำตาลที่ เป็น</p> <p>เป้าหมายจะมีค่าที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย โดยขึ้นกับอายุ ระยะเวลาที่ เป็นเบาหวาน การมีโรคแทรก ซ้อน</p> <p>ความเจ็บป่วยและโรคร่วม รวมถึงประวัติการเกิดน้ำตาลในเลือดต่ำ ถ้าเป็นเบาหวานมานาน ไม่ ภาวะแทรกซ้อนหรือโรคร่วม ควรควบคุมระดับน้ำตาลให้ใกล้เคียงค่าปกติ หรือระดับ HbA1C < 6.5% (ถ้า เป็นไปได้) หรือ < 7% ในขณะที่ที่เป็นเบาหวานมานานและมีภาวะแทรกซ้อน หรือโรคร่วมหลายโรคที่ รุนแรงเป้าหมายของระดับ HbA1C ประมาณ 7-8% ส่วนในผู้ที่อายุมากกว่า 65 ปี ถ้าไม่มีโรคร่วม ควรควบคุมให้</p> <p>เป้าหมายของ HbA1C < 7% ถ้ามีโรคร่วมแต่ยังช่วยเหลือตัวเองได้ เป้าหมายของ HbA1C ควรอยู่ที่ 7-7.5%</p> <p>ถ้าเป็นผู้สูงอายุที่มีประอบาง อาจให้เป้าหมาย HbA1C สูงได้ถึง 8.5%</p> <p>โรคแทรกซ้อนที่เกิดจากเบาหวาน</p> <p>-โรคหัวใจ เป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิตสัมพันธ์กับโรคเบาหวาน ผู้ที่เป็นโรคเบาหวานเมื่อตรวจการ เสียชีวิต</p> <p>จากโรคหัวใจประมาณ 2-4 เท่าของผู้ที่ไม่ได้เป็นโรคเบาหวาน เช่น ภาวะหัวใจขาดเลือด-ความดัน โลหิตสูง</p> <p>ประมาณร้อยละ 60-65 ของคนที่เป็นโรคเบาหวานจะมีภาวะความดันโลหิตสูงร่วมด้วย</p> <p>-ตาบอด เบาหวานเป็นสาเหตุหลักของผู้ป่วยรายใหม่ที่ตาบอด</p> <p>-โรคไต เบาหวานเป็นสาเหตุหลักของโรคไตวายระยะสุดท้าย และคิดเป็นร้อยละ 40</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล
ครั้งที่ 7 21 กรกฎาคม 2565 09.00-12.00 น.	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กหญิงอายุ 13 ปี 9 เป็น DM type 1 FBS 104 mg% DTX 90 mg% HbA1C 10.4 BMI 18 รอยแหว (นิ้ว) 28.5 นิ้ว	3 ชม.	<p>ผลการศึกษา / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล</p> <p>-โรคที่เกี่ยวข้องกับระบบประสาท ประมาณร้อยละ 60-70 ของผู้ป่วยโรคเบาหวานมักเกิดการทำลายระบบประสาทขั้นปานกลางถึงรุนแรง (รวมถึงประสาทความรู้สึกร่องหรือความเจ็บปวดที่มือหรือเท้าระบบย่อยอาหารผิดปกติ อากาพัสติที่ข้อมือ (CTS) และอื่นๆ) โรคทางระบบประสาทจากเบาหวานขั้นรุนแรงเป็นสาเหตุสำคัญของอัตราตัดเท้าหรือขา</p> <p>-โรคเกี่ยวกับฟัน สำหรับผู้ป่วยเบาหวานนั้น มีโอกาสมากที่จะเป็นโรคปริทันต์ (โรคเหงือกอักเสบชนิดหนึ่งซึ่ง</p> <p>เป็นสาเหตุของการสูญเสียฟัน) และมีอัตราการค่อนข้างรุนแรง</p> <p>-โรคแทรกซ้อนของการตั้งครรภ์ ความผิดปกติตั้งแต่กำเนิดของทารกจากมารดาที่มีโรคเบาหวานจะเกิดขึ้นกับผู้หญิงที่ได้รับการเตรียมพร้อมก่อนการตั้งครรภ์ประมาณร้อยละ 0-5 ส่วนผู้หญิงที่ไม่ได้รับเตรียมความพร้อม</p> <p>ก่อนการตั้งครรภ์จะมีอัตราการเกิดภาวะความผิดปกติตั้งแต่กำเนิดสูงว่าประมาณร้อยละ 10</p> <p>แนวคิดการแนะนำการดูแลผู้ป่วยชนิดอินซูลิน</p> <p>การใช้แผนการดูแลผู้ป่วยชนิดอินซูลิน มีข้อดีในการช่วยให้ผู้ป่วยจดจำ และดูแลอินซูลินตามขนาดที่แพทย์สั่งลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการฉีดอินซูลินผิดขนาดเนื่องจากก่อนมาใช้แนวคิดกรม พยาบาลวิชาชีพ จะทำการสอนรายบุคคลถึงวิธีการใช้นี้แนวคิดการแนะนำผู้ป่วยเบาหวานจะใช้นี้แนวคิดกรมได้ถูกต้อง การใช้แนวคิดการแนะนำการดูแล</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล
ครั้งที่ 8 4 สิงหาคม 2565 09.00 – 12.00 น.	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เทศ โรงพยาบาล ตรีบุรี ผู้ป่วยต้อตาอายุ 9 ปี เป็น DM type 1 FBS 126 mg% DTX 150 mg% HbA1C 6	3 ชม.	<p>ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล</p> <p>ช่วยยึดอินซูลิน ยังช่วยในเรื่องของเวลาในการฉีด โดยนำวิธีการที่มีสัญลักษณ์บ่งชี้ถึงเวลาฉีด</p> <p>ภาพ 4 แผนกระดาระชวยยึดอินซูลิน ในระยะที่ 3</p> <p>โรคเบาหวานเกิดได้อย่างไร</p> <p>อาจเกิดได้จากการทำงานของอินซูลิน หรืออินซูลินออกฤทธิ์ได้ไม่เต็มที่ (ภาวะคืออินซูลิน) และการ การโรคเบาหวานประเภทที่ 2 มักเกิดจากสาเหตุที่ 2 ประการนี้ร่วมกัน นอกจากนี้ยังอาจเกิด จากการทำงานผิดปกติของ ฮอร์โมน อินครีติน ซึ่งมีฤทธิ์กระตุ้นการหลั่งอินซูลินเมื่อทานอาหาร ประเภทคาร์โบไฮเดรต ร่างกายของคนปกติที่ไม่ได้ความผิดปกติของอินซูลิน จะทำการย่อย สลายคาร์โบไฮเดรตเป็นน้ำตาลกลูโคสและดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือดเพื่อใช้เป็นพลังงานของร่างกาย ซึ่ง ฮอร์โมนสร้างจากตับอ่อน คือ อินซูลิน จะเป็นตัวพาน้ำตาลกลูโคสเข้าสู่เนื้อเยื่อต่างๆของร่างกาย ดังนั้นถ้า ตับอ่อนสร้างอินซูลินไม่ได้ หรือสร้างไม่พอ จะทำให้การทำงานไม่ส่งผลให้น้ำตาลในเลือดเหลือค่าง มากและมีระดับสูงกว่าปกติ เกิดเป็นโรคเบาหวาน</p> <p>ประเภทของเบาหวาน</p> <p>โรคเบาหวาน ยังไม่สามารถระบุสาเหตุการเกิดได้อย่างชัดเจน</p> <p>1.เบาหวานประเภทที่ 1 (Type 1 Diabetes)</p> <p>เป็นเบาหวานที่เกิดจากปฏิกิริยาเซลล์ของตับอ่อนถูกทำลายจนไม่สามารถสร้างอินซูลินได้ จึงขาดอินซูลิน ที่จะควบคุมระดับน้ำตาล การทำลายปฏิกิริยาเซลล์ของตับอ่อนจำนวนมาก เป็นผลจากการที่ระบบ ภูมิคุ้มกันทำงานผิดปกติ สร้างภูมิทำลายปฏิกิริยาเซลล์ของตนเอง (autoimmune process) ส่วนน้อย เท่านั้นที่ไม่ทราบสาเหตุ และพบว่ามีส่วนกรรมที่เป็นความเสียหายของสารเกิดโรคเบาหวานชนิดที่ 1</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
			<p style="text-align: center;">ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการใช้ปฏิบัติการพยาบาล</p> <p>โดยอาจมีหรือไม่มีปัจจัยเพิ่มเติมจากภายนอก ซึ่งสายพันธุ์กรรมที่เป็นความเสี่ยงในแต่ละชนชาติจะไม่เหมือนกัน โรคเบาหวานชนิดที่ 1</p> <p>มักพบในเด็กและผู้ที่มีอายุน้อย มีอาการชัดเจนและรวดเร็ว เนื่องจากมีภาวะขาดอินซูลิน จึงจำเป็นต้องใช้ยาฉีดอินซูลิน เพื่อการรักษาตั้งแต่เริ่มแรก และเพื่อป้องกันการเกิดภาวะระดับน้ำตาลในเลือดสูง และเลือดเป็นกรด (diabetic ketoacidosis : DKA)</p> <p>2. เบาหวานประเภทที่ 2 (Type 2 Diabetes) เป็นเบาหวานที่เกิดจากปัจจัยหลายอย่างร่วมกัน โดยมีทั้งปัจจัยทางพันธุกรรม และปัจจัยจากภายนอก ทั้งนี้สายพันธุ์กรรมที่เป็นความเสี่ยงของการเกิดโรคเบาหวานชนิดที่ ๒ แตกต่างจากโรคเบาหวานชนิดที่ 1 โดยมีปัจจัยชาติพันธุ์จากภายนอกเป็นส่วนประกอบสำคัญ สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดโรคเบาหวานชนิดที่ 2 คือ ภาวะดื้ออินซูลิน และมีความผิดปกติในการหลั่งอินซูลินของตับอ่อน ในระยะแรกตับอ่อนต้องผลิตและหลั่งอินซูลินมากขึ้น เพื่อเอาชนะภาวะดื้ออินซูลิน หากไม่มีการแก้ไข ในระยะยาวความสามารถของตับอ่อนจะเริ่มลดลงจนเกิดภาวะพร่องอินซูลิน และเป็นโรคเบาหวานในที่สุดเมื่อ</p> <p>เกิดโรคเบาหวานแล้ว สมรรถภาพของตับอ่อนจะลดลงเป็นลำดับตามระยะเวลาที่เป็นโรคและผลการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด ทำหน้าที่ผลิตฮอร์โมนอินซูลิน การที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ ทำให้ตับอ่อนเสื่อมสมรรถภาพเร็วขึ้น ดังนั้นผู้ที่ป่วยเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะพร่องอินซูลินหรือภาวะขาดอินซูลิน จึงจำเป็นต้องได้รับยาฉีดอินซูลินเสริม เพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด สำหรับปัจจัยชาติพันธุ์จากภายนอกที่สำคัญที่ทำให้เกิดโรคเบาหวาน ได้แก่ พฤติกรรมการดำรงชีวิตที่ไม่ถูกต้อง รับประทานอาหารมากเกินไป การรับประทานไม่ถูกหลักโภชนาการ ขาดการออกกำลังกายเหมาะสม นั่งทำงานอยู่โต๊ะเป็นประจำ ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์หลากหลาย และภาวะเรื้อรังของชีวิตคนในเมือง รวมทั้งภาวะเครียด</p> <p>3. เบาหวานที่เกิดระหว่างการตั้งครรภ์ หมายถึง โรคเบาหวานที่ได้รับการวินิจฉัยในขณะตั้งครรภ์ มักเกิดในหญิงมีครรภ์ ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน ร่วมกับผลของฮอร์โมนจากรก และฮอร์โมนเพศ ที่เพิ่มสูงมากขณะตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่ระดับน้ำตาลในเลือดกลับเป็นปกติหลังคลอดบุตร ผู้หญิงที่เป็นโรคเบาหวานขณะตั้งครรภ์มีโอกาสที่จะเกิดโรคเบาหวานในอนาคตสูงมากขึ้น</p> <p>4. เบาหวานจากสาเหตุอื่นๆ เช่น โรคของตับอ่อน โรคทางพันธุกรรม โรคเนื้องอกของต่อมหมวกไตที่สร้างฮอร์โมน ฯลฯ</p> <p style="text-align: center;">อาการที่ตรวจพบ</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
<p>ครั้งที่ 9 18 สิงหาคม 2565 09:00 – 12:00 น.</p>	<p>ปฏิบัติหัตถ์ผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กหญิงไทยอายุ 12 ปี เป็น DM type 1 FBS 210 mg% DTX 250 m% HbA1C 8.7</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>อาการเบื้องต้นของเบาหวาน ผู้เป็นโรคเบาหวานจะมีอาการเบื้องต้นคือปัสสาวะบ่อยครั้งขึ้น เนื่องจากในกระแสเลือดและอวัยวะต่างๆ มีน้ำตาลคั่งอยู่มาก ใตจึงทำการกรองออกมาในปัสสาวะ ทำให้ปัสสาวะหวาน สังเกตจากการที่มีมดมาตอมปัสสาวะ จึงเป็นที่มาของการเรียก เบาหวานปัสสาวะกลางคืนบ่อยขึ้น กระหายน้ำ และดื่มน้ำในปริมาณมากทุกครั้งอ่อนเพลีย เหนื่อยง่ายไม่มีเรี่ยวแรงเบื่ออาหารน้ำหนักตัวลดโดยไม่ทราบสาเหตุ โดยเฉพาะถ้าหากน้ำหนักเคยมากกว่าก่อน อันเนื่องมาจากร่างกายไม่สามารถนำน้ำตาลไปสร้างพลังงานได้เพียงพอจึงต้องนำไขมันและโปรตีนจากกล้ามเนื้อมาใช้ทดแทนติดต่อกันเรื่อยๆ กว่าปกติ เช่น ติดเชื้อทางผิวหนังและกระเพาะอาหาร สังเกตได้จากเมื่อเป็นแล้วแล้วแผลหายยาก สายตาพร่ามองไม่ชัดเจน อาการขาดน้ำคือมีความรู้สึกเหนื่อยเมื่อบอกเบาหวานจะทำลายเส้นประสาทให้เสื่อมสมรรถภาพลงความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกจึงลดลงอาจมีอาการของโรคหัวใจ และโรคไต</p> <p>หลักการเกณฑ์ในการวินิจฉัยโรคเบาหวาน</p> <p>วิธีการตรวจวินิจฉัยที่ช้กันทั่วไปสำหรับการตรวจเบาหวานก็คือการวัดระดับกลูโคสในพลาสมา (Fasting plasma glucose : FPG) อย่างไรก็ดีตามแพทย์อาจเลือกใช้วิธีการวัดความหนาแน่นน้ำตาลกลูโคส (Oral glucose tolerance test: OGTT) ก็ได้</p> <p>วินิจฉัยว่าเป็นเบาหวานเมื่อมีค่าระดับน้ำตาลในเลือดตั้งแต่ 126 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร (mg/dL) ซึ่งไม่ผลการสุ่มระดับกลูโคสในพลาสมา (nonfasting plasma glucose) โดยไม่มีการอดอาหารที่มีค่าตั้งแต่ 200 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร (mg/dL) บ่งชี้ว่าเป็นเบาหวาน</p> <p>การวัดความหนาแน่นน้ำตาลกลูโคส (โดยวิธีปรับประมาณน้ำตาลปริมาณ 75 กรัมที่ละลายในน้ำ แล้ววัดระดับน้ำตาลในเลือด 2 ชั่วโมงหลังจากนั้น) หากมีค่าน้ำตาลตั้งแต่ 200 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร (mg/dL) ขึ้นไปจะบ่งชี้ว่าเป็นเบาหวานสำหรับหญิงตั้งครรภ์ การตรวจเบาหวานอาจต้องใช้วิธีที่แตกต่างไปนอกเสียจากว่าอาการแสดงชัดเจน มีขณะในการตรวจพิเศษจะต้องได้รับการยืนยันโดยการตรวจซ้ำในวันอื่นต่อไป</p> <p>การรักษาโรคเบาหวาน</p> <p>เป้าหมายของการรักษาเพื่อรักษาระดับน้ำตาลในเลือดให้ใกล้เคียงกับระดับปกติอยู่ตลอดเวลา การฝึกให้จัดการและดูแลตนเองเป็นส่วนสำคัญในการรักษาโรคเบาหวาน รูปแบบการรักษาจะขึ้นอยู่กับ</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
ครั้งที่ 10 25 สิงหาคม 2565	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เต็ก โรงพยาบาล สระบุรี	3 ชม.	<p style="text-align: center;">ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการใช้บริการพยาบาล</p> <p>ผู้ป่วยแต่ละราย และต้องนำประเด็นด้านการแพทย์ จิตสังคม (psychosocial) และวิถีการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยมาใช้ในการรักษาด้วย</p> <p>ผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 1 เนื่องจากตับอ่อนไม่สามารถสร้างฮอร์โมนอินซูลินได้เพียงพอต่อการนำน้ำตาลเข้าสู่เส้นเลือด ผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับฮอร์โมนอินซูลินเข้าไปทดแทนในร่างกายตั้งแต่ในระยะแรก ๆ ไปจนตลอดชีวิตการติดอินซูลิน ความรู้เกี่ยวกับการคุมอาหารและออกกำลังกายที่เหมาะสมซึ่งแพทย์จะพิจารณาตามอาการของผู้ป่วยแต่ละราย</p> <p>ชนิดของฮอร์โมนอินซูลินที่แบ่งตามการออกฤทธิ์ที่ใช้ในการรักษาโรคเบาหวานปัจจุบัน</p> <p>ประเภทออกฤทธิ์เร็ว (Rapid Acting Insulin) เป็นยาออกฤทธิ์สั้น เริ่มออกฤทธิ์หลังการฉีด 15 นาที ระดับยาเพิ่มขึ้นสูงสุดใน 1 ชั่วโมงและออกฤทธิ์ได้นาน 2-4 ชั่วโมง เช่น อินซูลิน กลูติซิน (Insulin Glulisine) อินซูลิน ลิสโปร (Insulin Lispro) อินซูลิน แอสพาร์ (Insulin Aspart)</p> <p>ประเภทออกฤทธิ์ในช่วงปกติ (Regular or Short-acting Insulin) เริ่มออกฤทธิ์นานขึ้นภายใน 30 นาทีหลังการฉีด ระดับยาเพิ่มขึ้นสูงสุดใน 2-3 ชั่วโมงและออกฤทธิ์ได้นานขึ้น 3-6 ชั่วโมง เช่น เรกูลาร์อินซูลิน (Regular insulin)</p> <p>ประเภทออกฤทธิ์นานขึ้นในระดับกลาง (Intermediate-acting Insulin) เริ่มออกฤทธิ์ได้ภายใน 2-4 นาทีหลังการฉีด ระดับยาเพิ่มขึ้นสูงสุดใน 4-12 ชั่วโมงและออกฤทธิ์ได้นานถึง 12-18 ชั่วโมง เช่น เอ็นพีเอช อินซูลิน (NPH)</p> <p>ประเภทออกฤทธิ์นาน (Long-acting Insulin) สามารถออกฤทธิ์ในการรักษานานมากกว่า 24 ชั่วโมงขึ้นไป แต่ใช้ระยะเวลาการดูดซึมในร่างกายนานหลายชั่วโมง เช่น อินซูลิน ดีทีเมียร์ (Insulin Determir) หรืออินซูลิน กลาร์จีน (Insulin Glargine)</p> <p>ผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2 การรักษาผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2 จะใช้ยาที่มีฤทธิ์ลดน้ำตาลในเลือดโดยการเพิ่มการตอบสนองของฮอร์โมนอินซูลินให้ดีขึ้น และเพิ่มการใช้น้ำตาลกลูโคสในร่างกายมากขึ้น เช่น ยามเมทอฟอร์มิน (Metformin) ยาในกลุ่มซัลโฟนิลยูเรีย (Sulfonylureas) ไบควาไมด์ (Biguanide), ยาในกลุ่มไธเอโซลิดีนไดโอน (Thiazolidinediones) ยาแอลฟา-กลูโคซิเดส อินฮิบิเตอร์ (Alpha-glucosidase Inhibitor) เป็นต้น นอกจากนี้บางรายอาจมีการติดอินซูลินในกรณีที่มีการรับประทานยาไม่เต็มผล</p> <p style="text-align: center;">ภาวะแทรกซ้อน</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
09.00 – 12.00 น.	ผู้ป่วยศึกษาอายุ 8 ปี เป็น DM type 1 FBS 95 mg% DTX 260 mg% HbA1C 11.4 Cholesterol 207 mg% HDL 76 Triglyride Cr. 0.44		<p>ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น</p> <p>ระหว่างการศึกษาพยาบาล</p> <p>อาการแทรกซ้อนของโรคเบาหวานมักเกิดขึ้นเมื่อเป็น เบาหวาน อย่างน้อย 5 ปีแล้วไม่ได้รักษาอย่างจริงจัง</p> <p>ภาวะแทรกซ้อนทางสายตา (Diabetic retinopathy) เกิดจากการที่น้ำตาลเข้าไปใน endothelium ของ หลอดเลือดเล็กๆ ในลูกตา ทำให้หลอดเลือดเหล่านี้มีการสร้างหลอดเลือดฝอยขึ้นภายใน</p> <p>ออกมาเป็น Basement membrane มากขึ้น ทำให้ Basement membrane หนา แต่ประะ หลอดเลือดเหล่านี้จะฉีกขาดได้ง่าย เลือดและสารบางอย่างที่อยู่ในเลือดจะรั่วออกมา และมีส่วนทำให้ Macula บวม ซึ่งจะทำให้เกิด Blurred vision หลอดเลือดที่ผิดปกติจะสร้างของงของหลอดเลือดใหม่ ออกมาจากมัยจนบดบังแสงที่มอดกระทบยัง Retina ทำให้การมองเห็นของผู้ป่วยแยลง ตาหรือจอตาเสื่อม หรือมองเห็นจุดดำลอยไปมา และอาจจะทำให้ตาบอดได้ในที่สุด</p> <p>ภาวะแทรกซ้อนทางไต (Diabetic nephropathy) ไตมักจะเสื่อม จนเกิดภาวะไตวาย พยาธิสภาพของหลอดเลือดเล็กๆ ที่ Glomeruli จะทำให้ Nephron ยอมให้ albumin รั่วออกไปกับ filtrate ได้ Proximal tubule จึงต้องรับภาระในการดูดกลับสารมากขึ้น ซึ่งถ้าเป็นนานๆ ก็จะทำให้เกิด Renal failure ได้ ซึ่งผู้ป่วยมักจะเสียชีวิตภายใน 3 ปี นับจากแรกเริ่มมีอาการ</p> <p>ภาวะแทรกซ้อนทางระบบประสาท (Diabetic neuropathy) เบาหวานจะทำให้หลอดเลือดเล็กๆ ที่มาเลี้ยงเส้นประสาทบริเวณปลายมือปลายเท้าเกิดพยาธิสภาพ ก็จะทำให้เส้นประสาทนั้นไม่สามารถนำความรู้สึกออกไปได้ เช่นรู้สึกลซ่าหรือปวดแสบปวดร้อนตามปลายมือ เมื่อผู้ป่วยมีแผล ผู้ป่วยก็จะมีรูขุม และไม่มีแผลดังกล่าว ประกอบกับเลือดผู้ป่วยมีน้ำตาลสูง จึงเป็นอาหารอย่างดีให้กับเหล่าเชื้อโรค และแผลแล้วแผลก็จะงู และนำไปสู่ Amputation ในที่สุด ในผู้ป่วยอาจมีภาวะหอบสมรรถภาพทางเพศ (impotence)</p> <p>โรคหลอดเลือดหัวใจ (Coronary vascular disease) เบาหวาน เป็นตัวการที่จะเร่งให้เกิดการเสื่อมของหลอดเลือดทั่วร่างกายและเมื่อหลอดเลือดที่เลี้ยงหัวใจเสื่อมสภาพจาก เบาหวาน ประกอบกับการมีไขมันในเลือดสูง ก็จะส่งผลให้มีการตีบของหลอดเลือดหัวใจ ทำให้เกิด โรคหัวใจขาดเลือดแต่หากหลอดเลือดเกิดอุดตัน ก็จะทำให้เกิดอาการ กล้ามเนื้อหัวใจตาย ในผู้ป่วย เบาหวาน บางราย กล้ามเนื้อหัวใจมีการทำงานน้อยกว่าปกติ คือ มีการบีบตัวน้อยกว่าปกติอันเนื่องมาจาก เส้นเลือดฝอยเล็กๆ ที่เลี้ยงกล้ามเนื้อหัวใจผิดปกติจากเบาหวาน ซึ่งจะทำการรักษาได้ยาก การรักษาที่ดีที่สุด คือการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ ปัญหาที่เล็ดมัยการป้องกันการมีของผู้เป็น เบาหวาน คือผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับหลอดเลือดหัวใจจะไม่แสดงอาการผิดปกติซึ่งจะบ่งชี้ว่าเป็นโรคหัวใจให้ทันก่อน เช่นอาการเจ็บหน้าอก อัน</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
ครั้งที่ 11 1 กันยายน 2565 09.00-12.00น.	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 15 ปี เป็น DM type 1 FBS 140 มก/% DTX 90 มก/% HbA1C 6.4	3 ชม.	<p style="text-align: center;">ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการปฏิบัติการพยาบาล</p> <p>เป็นอาการเบื้องต้นของผู้ป่วยโรคหัวใจทั่วไป ดังนั้นผู้เป็น เบาหวาน บางรายอาจจะแสดงอาการครั้งแรกด้วยอาการที่รุนแรง เช่น กล้ามเนื้อหัวใจตาย หรือ หัวใจล้มเหลว ทำให้แพทย์วินิจฉัยโรคได้ช้ากว่าปกติ ซึ่งอาจเป็นอันตรายได้</p> <p>โรคหลอดเลือดสมอง (Cerebrovascular disease) ผู้เป็นเบาหวาน จะมีอัตราเสี่ยงในการเกิดอัมพาตชนิดหลอดเลือดตีบได้สูง เพราะ เบาหวานทำให้เกิดภาวะหลอดเลือดแข็งได้ง่าย โดยจะมีหลอดเลือดแข็งทั้งร่างกายและถ้าเป็นที่หลอดเลือดของสมอง ก็จะเกิดอัมพาตซึ่งโดยอัตราเสี่ยงของผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวาน จะมีโอกาสเป็นอัมพาตได้สูงกว่าผู้ป่วยปกติ 2-4 เท่า โดยจะมีอาการเบื้องต้นสังเกตได้จาก กล้ามเนื้อแขนขาอ่อนแรงครึ่งซีกอย่างทันทีทันใดหรือเป็นครั้งคราว ใบหน้าขาครึ่งซีกได้ซีกหนึ่งซีกครึ่งซีกครึ่งซีก สับสนหรือพูดไม่ชัดเป็นครั้งคราว ตาพร่าหรือมีมองไม่เห็นไปชั่วคราว เห็นแสงผิดปกติ วิงเวียน เต้นศีรษะไม่สามารถทรงตัวได้ กลืนอาหารแล้วสำลักบ่อยๆ มีอาการปวดศีรษะอย่างรุนแรงโดยอาการปวดมักจะเกิดในขณะตื่นหรือขณะเครียด หรือมีอาการมึนงงรุนแรง</p> <p>ยารักษาโรคเบาหวาน (Antidiabetic agent)โรงพยาบาลความนิยม(ข้อมูล 1 มีนาคม 2560) โรงพยาบาลความนิยมมียา 2 รูปแบบ คือ ยากินและยาฉีดอินซูลิน ดังนี้ 1. Metformin (500 มก/เม็ด) : กลุ่ม Biguanide ข้อบ่งชี้- รักษาโรคเบาหวานชนิดที่ 2 กลไกการออกฤทธิ์ - ลดการสร้างกลูโคสของตับ ออกฤทธิ์ลดการลดคอเลสเตอรอลในไขมันให้เพิ่มการนำกลูโคสไปใช้โดยเซลล์ ข้อบ่งชี้ - กล้ามเนื้อลาย และลดการสร้างกลูโคสจากตับ ขนาดและวิธีใช้ - 500 มก-1 g วันละ 2-3 ครั้ง หลังอาหาร 15-30 นาที - ไม่แนะนำให้ใช้ถ้ามีค่า serum creatinine มากกว่า 1.5 มก/dl ในผู้ชาย หรือมากกว่า 1.4 มก/dl ในผู้หญิง ในผู้หญิง อาการข้างเคียง ไม่รุนแรง : ความอยากอาหารลดลง ท้องอืด มีอาการลมย่อยออก รู้สึกถึงรสชาติโลหะในปาก ปวดท้องเล็กน้อยน้ำหนักลด คลื่นไส้ ท้องผูก ปวดศีรษะ ไอ จาม น้ำ มูกไหล</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการพยาบาล
			<p>รุนแรง :หายใจลำบากหรือหายใจเร็ว ปวดหน้าอกหัวใจเต้นเร็วหรือตื่นตระหนก เหงื่อออก เย็นหรือปวดกล้ามเนื้อ หมดสติหน้ามืด มึนงง รู้สึกไม่สบายท้องหรือปวดท้องผิดปกติ อ่อนแรงเมื่อลุกขึ้นเดิน</p> <p>อาเซียนรุนแรง ท้องเสีย</p> <p>ข้อควรระวัง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีหรือเคยมีโรคหรือภาวะต่อไปนี้ ได้แก่ หัวใจวาย โรคหลอดเลือดสมอง ความดันโลหิตสูง ภาวะกรดไตสูงในโลหิตหรือหมดสติจากเบาหวาน เคยได้รับการผ่าตัดบางส่วนของลำไส้เล็กออก โลหิตจาง โรคหัวใจ โรคไต ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ โรคลดกรดในกระเพาะอาหาร มีภาวะขาดน้ำง่าย - มีความผิดปกติของการทำงานของตับหรือไต - พฤติกรรมการดื่มสุรา - การติดเชื้อรุนแรง ท้องเดินรุนแรง อาเจียน หรือมีไข้ หรือต้องอยู่ในภาวะที่จำเป็นต้องจำกัดน้ำ - ตั้งครรภ์ หรือวางแผนจะตั้งครรภ์ หรือให้นมบุตร - Pregnancy category B (USA) <p>2. Glipizide(5 mg/เม็ด) : กลุ่ม Sulfonylurea</p> <p>ข้อบ่งใช้- รักษาโรคเบาหวานชนิดที่ 2</p> <p>กลไกการออกฤทธิ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระตุ้นเบต้าเซลล์จากตับอ่อนให้หลั่ง อินซูลิน เพิ่มขึ้น <p>ขนาดและวิธีใช้- 2.5 - 5 มก. วันละ 1 ครั้ง รับประทานก่อนอาหาร 15-30 นาที</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ได้ในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังโดยไม่ต้องปรับขนาดยาแต่ต้องระวังในผู้ป่วยที่ GFR น้อยกว่า 10ml/min/1.73m <p>อาการข้างเคียง</p> <p>ไม่รุนแรง : คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ปวดศีรษะ มีอาการแสบออดอก รู้สึกไม่สบายท้อง ผิวง่ายแพ้แดด</p> <p>หรือว่าตัวแคดด ควรสวมใส่เสื้อผ้าที่มิดชิด สวมแว่นตากันแดด และทาโลชั่นกันแดดก่อนออกนอกบ้าน</p> <p>รวมถึงหลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้แสงไฟสว่างจ้า</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
			<p>รูปแบบ : ทยายใจลำบากหรือไม่สมหะมาก ผู้ลมพิษ ผู้มันคัน อาการคัน ปัสสาวะเป็นสีน้ำตาลหรือสีเข้ม ไข้ ทนทานสั้น เจ็บคอ เลือดออกหรือมีรอยฟกช้ำผิดปกติ ผิวแห้งแตกหรือปวดแสบตามากผิดปกติ</p> <p>ข้อควรระวัง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ควรใช้ในผู้ป่วยที่มี Cr>2 - มีความผิดปกติของการทำงานของตับหรือไต - โรคเกี่ยวกับลำไส้ เช่น โรคลำไส้อักเสบ ลำไส้อุดตัน - ตั้งครรภ์ หรือวางแผนจะตั้งครรภ์ หรือให้นมบุตร - Pregnancy category C (USA) <p>3. Pioglitazone (30 mg/เม็ด) : กลุ่ม Thiazolidinedione</p> <p>ข้อบ่งใช้- รักษาโรคเบาหวานชนิดที่ 2</p> <p>กลไกการออกฤทธิ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระตุ้นแบบต้านเซลล์จากตับอ่อนให้หลั่ง อินซูลิน เพิ่มขึ้น <p>ขนาดและวิธีใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15-30 มก. วันละ 1 ครั้ง รับประทานก่อนหรือหลังอาหาร 15-30 นาที ขนาดยาสูงสุด 45 มก./วัน <p>อาการข้างเคียง</p> <p>ไม่รุนแรง : ปวดศีรษะ น้ำหนักเพิ่มขึ้น อาการคล้ายเป็นหวัด ปวดฟันหรือเจ็บในปากเจ็บคอ</p> <p>รุนแรง : ความรุนแรงร้ายแรง ไม่มีสมาธิ สายตาพร่ามัว หายใจไม่สะดวกหายใจเร็ว น้ำหนักเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็ว โอน้ำหนักเป็นประจำ มือชา หรือเท้าชา หัวใจเต้นช้า ผู้มันคัน ผู้ลมพิษ ตัวเหลืองตา เหลือง ปัสสาวะสีเข้มผิดปกติ ตัวซีดเย็นสั่น ปวดกล้ามเนื้อ ท้องเสีย เหนื่อยมากผิดปกติ คลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร</p> <p>ข้อควรระวัง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีโรคหรือภาวะดังต่อไปนี้ ได้แก่ โรคหัวใจล้มเหลว หัวใจผิดปกติแต่กำเนิด มีการบวมของแขนมือ เท้า ข้อเท้าหรือขาส่วนล่าง โรคหัวใจใดๆ โรคหลอดเลือดหัวใจ เจ็บหน้าอก หรือหัวใจเต้นผิดปกติหวัะ - Pregnancy category C (USA) - ห้ามรับประทานขณะให้นมบุตร

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการใช้ปฏิบัติการพยาบาล
			<p>4. ยาลินด อินซูลิน ข้อบ่งชี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ป่วยเบาหวานที่ตับอ่อนสร้างอินซูลินไม่เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย - ผู้ป่วยเบาหวานที่มีโรคแทรกซ้อนทางตับ ไต และรักษาโรคไตรับประทานไม่ได้ผล <p>กลไกการออกฤทธิ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - อินซูลิน เป็นฮอร์โมนที่ตับอ่อนสร้างขึ้น และมีหน้าที่ที่สำคัญคือ นำน้ำตาลในเลือดไปยังเนื้อเยื่อต่างๆ ของร่างกายเพื่อสร้างเป็นพลังงาน แต่สำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน ไม่สามารถนำน้ำตาลในเลือดไปใช้เป็นพลังงานได้เต็มที่เนื่องจากขาดฮอร์โมนอินซูลิน มีผลให้ระดับน้ำตาลในเลือดสูงขึ้น <p>อินซูลินแบ่งออกเป็นหลายชนิด ตามระยะเวลาที่ออกฤทธิ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชนิดออกฤทธิ์เร็วมาก ลักษณะใส ไม่มีออกฤทธิ์ในเวลา 10-15 นาที ออกฤทธิ์สูงสุดที่ 1-3 ชม. และมีฤทธิ์นานประมาณ 3-5 ชม. ใช้ฉีดเมื่อต้องการลดระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหารมื้อนั้นๆ เช่น Rapid Insulin(RI)= Actrapid Insulin 2. ชนิดออกฤทธิ์ปานกลางลักษณะเป็นสารละลายขุ่นต้องเขย่าขวดเบาๆให้เป็นเนื้อเดียวกันก่อนใช้ทุกครั้ง ออกฤทธิ์ในเวลา 2-4 ชม. ออกฤทธิ์สูงสุดที่ 6-12 ชม. และมีฤทธิ์นานประมาณ 18-24 ชม. ใช้เป็นอินซูลินหลักในการรักษาโรคเบาหวาน (NPH Insulin) 3. ชนิดผสมซึ่งนำเอาอินซูลินชนิดออกฤทธิ์เร็วมาผสมกับชนิดออกฤทธิ์ปานกลาง (Mix) ในอัตราส่วนต่างๆ สะดวกสำหรับผู้ป่วยที่ต้องใช้อินซูลินทั้งสองแบบ ลักษณะเป็นสารละลายขุ่น ต้องเขย่าเบาๆ ก่อนใช้ทุกครั้งที่ต้องใช้ <p>อินซูลินโดยวิธีฉีด (Mixard 70/30 Insulin) วิธีฉีด</p> <p>ปกติจะฉีดใต้ผิวหนัง (SC) แต่ต้องอยู่ภายใต้คำแนะนำ จากแพทย์อย่างเคร่งครัด</p> <p>การเตรียมยาในการฉีดอินซูลิน</p> <p>ตรวจสอบลักษณะยา ถ้าเป็นชนิดน้ำใส ต้องไม่เหนียว ไม่มีสี ถ้าเป็นชนิดขุ่นขาวนตะกอน ให้คลึงขวดยาเบาๆ ฝ่ามือทั้งสองข้างเบา ๆ เพื่อให้ยามีสมกับทั่วทั้งขวด ห้ามเขย่าขวดอย่างเด็ดขาด เพราะจะทำให้เกิดฟองและทำให้ได้ปริมาณยาไม่ครบตามจำนวน ถ้าผู้ป่วยใช้อินซูลินใช้แอลกอฮอล์เช็ดทา ความสะอาดบริเวณฉีด ที่สำคัญใช้แอลกอฮอล์ ที่ดื่มมากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 - 2 เดือน เนื่องจาก อาจทำให้</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
			<p>บริเวณที่ฉีดเกิดเป็นก้อนโตแข็ง เมื่อตั้งเข็มออกให้ใช้กดเบา ๆ ใช้นิ้วกดตรงที่ฉีด เพราะทำให้ยาอุดตันเร็วเกินไปจนอาจเกิดน้ำตาใสในเลือดดำได้ และในการฉีดครั้งต่อไปควรฉีดห่างจากจุดเดิม 1 นิ้ว</p> <p>อาการข้างเคียงและข้อควรปฏิบัติ</p> <p>1. ภาวะน้ำตาใสในเลือดดำ เป็นผลจากการให้อินซูลินมากเกินไป รับประทานอาหารน้อยเกินไป ผิดเวลา หรือช่วงระหว่างระงับอินซูลินออกไป ออกกำลังกายหรือทำงานมากกว่าปกติ อาการที่เกิดขึ้นมีได้หลายอย่าง เช่น ปวดหัว เหงื่อออก ตัวเย็น ใจสั่น กระสับกระส่าย อ่อนเพลีย ซาในปากหรือริมฝีปาก เต็มซหุ้งหงืด มองภาพไม่ชัด ถ้ามีอาการเหล่านี้ให้ดื่ม น้ำผลไม้ หรือรับประทานของที่มีน้ำตาลผสม (ห้ามใช้น้ำตาลเทียม) และพบแพทย์ทันที</p> <p>2. ภาวะน้ำตาลในเลือดสูง เป็นผลจากการได้รับอินซูลินไม่เพียงพอ หรือรับประทานมากเกินไป จะบ่งชี้ว่าจะบ่อยกระหายน้ำ หิว ปวดหัว อ่อนเพลีย คลื่นไส้ มีแรง ถ้าเป็นลมให้นำส่งโรงพยาบาลทันที</p> <p>ข้อควรปฏิบัติ</p> <p>ทุกครั้งที่มาตรวจควรดูว่าอินซูลินที่ใช้เป็นแบบเดิมหรือไม่ มีการเปลี่ยนเวลาหรือขนาดในการฉีดหรือไม่ เพราะบางครั้งแพทย์อาจมีการปรับเปลี่ยนตัวยา ขนาดยา หรือเวลาในการฉีด หากไม่แน่ใจควรสอบถามกับแพทย์ หรือเภสัชกรอีกครั้ง</p> <p>การเก็บรักษา</p> <p>- อินซูลินที่ยังไม่ได้เปิดใช้ หากเก็บที่อุณหภูมิ 2 – 8 องศาเซลเซียส เก็บได้นานเท่ากับอายุยาข้างขวด แต่สามารถเก็บไว้ในอุณหภูมิห้อง (ประมาณ 25 องศาเซลเซียส) ได้นานประมาณ 30 วัน อินซูลินที่เก็บในอุณหภูมิสูง เช่น กลางแดดจัด หรือที่อุณหภูมิต่ำมาก ๆ เช่น ในช่องแข็งของตู้เย็น ไม่ควรใช้ เป็นอย่างยิ่งเนื่องจากเสื่อมคุณภาพ และไม่แนะนำเก็บที่ตู้แช่เย็น เนื่องจาก อาจทำให้อุณหภูมิไม่คงที่คงที่จากการเปิด-ปิดตู้เย็น</p> <p>- อินซูลินที่เปิดใช้แล้วและเก็บในปากาฉีดอินซูลิน สามารถเก็บที่อุณหภูมิห้อง (25 องศาเซลเซียส) ได้นานประมาณ 30 วัน</p> <p>- อินซูลินแบบขวดที่เปิดใช้แล้วและเก็บในตู้เย็น (2-8 องศาเซลเซียส) จะเก็บได้นานประมาณ 1 เดือนนับตั้งแต่วันที่เปิดขวด</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล
<p>ครั้งที่ 12 1 กันยายน 2565 09.00-12.00น.</p>	<p>ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD ตึก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 8 ปี เป็น DM type 1 FBS 98 mg% DTX 80 m% HbA1C 6.4</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล</p> <p>การใช้ยาในสตรีมีครรภ์และหญิงให้นมบุตร - Pregnancy category B (USA) ไม่ผ่านรก และอินซูลินไม่ถูกดูดซึมเข้าน้ำนม</p> <p>โรคเบาหวานชนิดที่ 1 และเบาหวานชนิดในเด็กและวัยรุ่น เบาหวานในเด็กและวัยรุ่นส่วนใหญ่เป็นเบาหวานชนิดที่ 1 มีสาเหตุจากตับอ่อนไม่สามารถผลิต อินซูลินได้ ต้องฉีดอินซูลินตลอดชีวิต เป้าหมายการรักษาเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนเฉียบพลัน ป้องกัน ภาวะแทรกซ้อนระยะยาว โดยการควบคุมระดับน้ำตาลให้ใกล้เคียงปกติ ดังนั้นกระบวนการรักษาต้อง เข้าใจเรื่อง การบริหารอาหาร อินซูลิน กิจกรรมประจำวัน เพื่อให้ได้ความสมดุลของระดับน้ำตาลในเลือด ผู้ป่วย และ ครอบครัวจำเป็นต้องมีความรู้ ที่เรียกว่า diabetes self-management education ซึ่งประกอบด้วย survival skills และ continuing education อย่างต่อเนื่องในช่วง 3-5 ปีแรก รวมทั้งได้รับการสนับสนุน ยา ฉีดอินซูลิน อุปกรณ์ตรวจระดับน้ำตาลในเลือด แผ่นตรวจ และเข็มฉีดยาให้เพียงพอ จึงนำไปสู่ ผลลัพธ์ ที่ต้องการ ได้ (1-3)</p> <p>การศึกษาของโครงการประเมินผลการสัมฤทธิ์ของ HITAP ได้ผลสนับสนุนชัดเจนว่า การตรวจ ระดับน้ำตาลใน เลือดมากกว่าหกร้อยเท่ากับสามครั้งต่อวัน ในเบาหวานชนิดที่ 1 มีผลต่อการควบคุมน้ำตาลป้องกัน ภาวะแทรกซ้อน เฉียบพลันได้ (4) อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการศึกษาของผู้เชี่ยวชาญในการรักษาเบาหวานชนิดที่ 1 ทั้ง ในประเทศ และต่างประเทศ (5-8) ยืนยันว่าการนำไปสู่การดูแลตนเองที่ดีมีผลการรักษาที่ดีขึ้น</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	<p style="text-align: center;">ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล</p> <p style="text-align: center;"><small>ระหว่างทำเรื่องผู้เรียนจบรายที่ 1 สหุภค สมทบพยาบาลศิริราช</small></p>
<p>ครั้งที่ 13 15 กันยายน 2565 09.00-12.00น.</p>	<p>ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เค็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 14 ปี เป็น DM type 1 FBS 250 mg/dl DTX 180 mg/dl HbA1C</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>หลักการรักษาโรคเบาหวานในเด็กและวัยรุ่น ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน 2. การใช้อินซูลินที่เหมาะสมและถูกต้อง 3. การวางแผนโภชนาการที่เหมาะสมแก่ผู้ป่วย 4. การออกกำลังกายที่ถูกต้อง 5. การติดตามควบคุมระดับน้ำตาลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 6. การดูแลด้านการปรับตัว สุขภาพจิตในเด็กแต่ละวัยและครอบครัว <p>การติดตามดูแลการรักษาผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 1 ที่คลินิก ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การประเมินอาการทางคลินิก นำหนัก ส่วนสูง ดัชนีมวลกาย พัฒนาการทางเพศให้ได้เลี้ยงเด็กปกติ - ติดตามวัดความดันโลหิตทุกครั้งที่มาพบแพทย์ - ติดตามพัฒนาการเจริญเติบโตทางอารมณ์ จิตสังคม ติดตามคัดกรอง ประเมินปัญหาสุขภาพภาวะทางจิตใจ <p>ของผู้ป่วยเบาหวานรวมถึงผู้ดูแลและสมาชิกในครอบครัว</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล
<p>ครั้งที่ 14 22 กันยายน 2565 09.00-12.00น.</p>	<p>ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 7 ปี เป็น DM type 1 FBS 114 mg% DTX 98 m% HbA1C 8</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตรวจร่างกาย เน้นการตรวจสุขภาพช่องปาก คลำขนาดต่อมไทรอยด์ ตรวจหัวใจ ตรวจมือและเท้า - ตรวจไขมันน้ำตาลและลิพิดและลิพิดกว่ามี lipodystrophy หรือไม่ - ตรวจวัดน้ำตาลสะสม A1C ทุก ๆ 3-4 เดือน - ได้รับการตรวจ lipid profile, urine microalbumin/creatinine, thyroid function ปีละครั้ง - ตรวจตาและเอชดีโดยจักษุแพทย์ปีละครั้ง ตรวจเท้าโดยละเอียดปีละครั้ง <p>วิธีการบริหารอินซูลินแบบต่างๆ (insulin regimens) วิธีการให้อินซูลินแบบดั้งเดิม (conventional therapy) โดยการฉีดอินซูลินเพียง 1-2 ครั้งต่อวัน โดยการให้ผสมระหว่าง short-acting insulin กับ intermediate-acting insulin หรือการใช้ premixed (combination) insulin ก่อนอาหารเช้าและก่อนอาหารเย็นในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 1 ที่พ้นจากระยะ honeymoon phase ไปแล้ว มักไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้ได้ตามเป้าหมายในระยะยาว จึงเป็นวิธีที่นิยมใช้ในปัจจุบัน แต่อาจพิจารณาใช้การรักษาร่วมด้วย intensive insulin therapy ได้ สำหรับ intensive insulin regimen อาจแบ่งได้เป็น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modified fixed-dose insulin regimen ฉีดอินซูลิน 3 ครั้งต่อวันโดยการให้ผสมระหว่าง short หรือ rapid-acting insulin กับ NPH ก่อนอาหารเช้า short หรือ rapid-acting insulin ก่อนอาหารเย็นและ intermediate หรือ long-acting insulin ก่อนนอน ซึ่งอินซูลินออกฤทธิ์สั้นที่ก่อนมื้ออาหารเช้าและอาหารเย็นสามารถปรับได้ตามระดับน้ำตาลก่อนอาหารและอาจปรับตาม ปริมาณคาร์โบไฮเดรตที่รับประทาน (insulin-to-carbohydrate ratio) สำหรับมื้อกลางวันจะอาศัยการออกฤทธิ์ของ NPH ที่ฉีดในช่วงเช้า ทำให้ไม่ต้องฉีดอินซูลินก่อนอาหารกลางวัน วิธีนี้จะเหมาะในผู้เป็นเบาหวานบางรายที่ไม่สามารถฉีดอินซูลินมื้อกลางวันได้ แต่ผู้ใช้วิธีดังกล่าวควรรับประทานอาหารให้ตรงเวลาและปริมาณอาหารค่อนข้างคงที่ จึงจะได้ผลดี 2. Flexible (basal-bolus) insulin regimen โดยจะแบ่งการให้อินซูลินเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ อินซูลินก่อนมื้ออาหาร (prandial insulin) โดยฉีดเป็น rapid-acting insulin ฉีดก่อนมื้ออาหารทุกครั้งที่กินอาหารโดยคำนวณตามระดับน้ำตาลในเลือดที่วัดได้ก่อนอาหาร (insulin sensitivity หรือ correction factor) และตาม

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
<p>ครั้งที่ 15 29 กันยายน 2565 09.00-12.00น.</p>	<p>ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เต็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 12 ปี เป็น DM type 1 FBS 124 mg% DTX 98 m%</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล</p> <p>ประเมินการปรับอัตราส่วนอินซูลิน (insulin-to-carbohydrate ratio) อีกส่วนหนึ่งคือ การให้อินซูลินพื้นฐาน (basal insulin) โดยการให้ long-acting insulin (glargine หรือ detemir) 1-2 ครั้งในเวลาที่กำหนดคงที่ การให้ basal-bolus regimen อาจทำได้โดยวิธีการฉีดยาวันละหลายครั้ง (multiple daily insulin injection; MDI) ดังกล่าวข้างต้น หรืออาจทำได้โดยวิธี continuous subcutaneous insulin infusion (CSII) หรือ insulin pump โดยใช้ยาอินซูลินชนิด rapid-acting บรรจุในอุปกรณ์ที่ควบคุมการให้อินซูลินแบบต่อเนื่องได้ตัวหนึ่งได้ โดยตั้งค่าการให้ basal rate โดยการให้ rapid-acting insulin ขนาดต่างๆ อย่างต่อเนื่องเป็นอินซูลินพื้นฐาน และการให้ bolus insulin โดยใช้หลักการคล้ายคลึงกับ MDI</p> <p>แม้ว่าในปัจจุบัน วิธีการให้อินซูลินแบบ basal-bolus regimen จะถือเป็น "gold standard" สำหรับการรักษผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 1 แต่การเลือกใช้ insulin regimen แบบใดต้องพิจารณาตามความเหมาะสมและเป็นไปได้เฉพาะบุคคล ได้แก่ อายุ ระยะเวลาเป็นเบาหวาน ภูมิภาวะ วิธีชีวิต เศรษฐฐานะ สิทธิการรักษาและอื่น ๆ ข้อดีในการให้อินซูลินแบบ basal-bolus คือ ความยืดหยุ่นในการบริหารยา ลดโอกาสเกิดน้ำตาลในเลือดต่ำ</p> <p>การออกฤทธิ์ของอินซูลินคล้ายคลึงกับธรรมชาติมากกว่า ข้อจำกัดคือ เป็นวิธีที่มีค่าใช้จ่ายสูง ต้องฉีดยาหลายครั้งรวมถึงการฉีดยาที่โรงเรียน ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการนับคาร์โบไฮเดรตและการปรับยาด้วยตนเอง และต้องร่วมมือในการตรวจน้ำตาลในเลือด</p> <p>มีความรู้เรื่อง การวางแผนโภชนาการในเด็กงาหวาน (medical nutrition therapy) การวางแผนโภชนาการในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 1 มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ป่วยมีการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายปกติตามวัย ควบคุมระดับน้ำตาล ไขมันในเลือดและความดันโลหิตที่ดี ผู้ป่วยแต่ละรายควรได้รับสารอาหาร</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
ครั้งที่ 16 พฤศจิกายน 2565 09.00-12.00 น.	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 13 ปี เป็น DM type 1 FBS 260 mg% DTX 98 m% HbA1C 7.4	3 ชม.	<p>ที่เหมาะสมครบถ้วนตามวัยและควรได้รับคำแนะนำจากนักโภชนาการเป็นรายบุคคล เนื่องจากแต่ละคนมีความแตกต่างเรื่องอายุ เพศ ขนาดรูปร่าง จิตชีวิตและกิจกรมประจำวัน ผู้ป่วยเบาหวานควรได้รับคำแนะนำจากนักโภชนาการ</p> <p>- สอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหมวดหมู่อาหาร สัดส่วนอาหาร โดยทั่วไปแนะนำให้แบ่งจากเด็กปกติได้แก่ คาร์โบไฮเดรตร้อยละ 50 (น้ำตาลซูโครส หรือ refined carbohydrate ไม่ควรกินร้อยละ 10 ของพลังงานทั้งหมด) ไขมันร้อยละ 30-35 (ไขมันอิ่มตัวและ trans fatty acids น้อยกว่าร้อยละ 10) โปรตีนร้อยละ 15-20 และคำนวณปริมาณพลังงานที่ร่างกายต้องการต่อวัน (total daily energy intake) ให้เหมาะสมกับผู้ป่วยเบาหวานแต่ละราย</p> <p>- สอบความรู้ไม่การนับส่วนอาหาร การแลกเปลี่ยนอาหาร เน้นความสำคัญของการนับคาร์โบไฮเดรต (อาจนับเป็นส่วนหรือนับเป็นกรัม) เพื่อให้มีความเข้าใจในการรักษาระดับน้ำตาลในเลือดโดยสามารถ balance ปริมาณอินซูลินที่ใช้และอาหารที่รับประทานได้เหมาะสม</p> <p>- ส่งเสริมนิสัยการบริโภคอาหารที่ดี เน้นการบริโภคคาร์โบไฮเดรตเชิงซ้อน (complex carbohydrate) ที่มี glycemic index คำนับการรับประทานผัก ผลไม้หรืออาหารมาจากพืชเพียงพอกัน จำกัดการบริโภคเกลือไม่</p> <p>- ไม่แนะนำให้จำกัดปริมาณคาร์โบไฮเดรต (carbohydrate restriction) และการรับประทานอาหารที่มีโปรตีนสูงทดแทนในเด็กและวัยรุ่นที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 1</p> <p>อาหารที่มีโปรตีนสูงทดแทนในเด็กและวัยรุ่นที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 1</p> <p>ได้รับความรู้เรื่อง การออกกำลังกายในเด็กเบาหวาน</p> <p>ผู้ช่วยเบาหวานควรออกกำลังกายสม่ำเสมอเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ไม่ควรถูกจำกัดกิจกรรมการออกกำลังกาย</p> <p>เพื่อกระตุ้นให้กล้ามเนื้อใช้พลังงาน มีประโยชน์มากในการควบคุมระดับน้ำตาลและมีผลดีต่อสุขภาพหัวใจและหลอดเลือดด้วย แนะนำให้ผู้ป่วยออกกำลังกายหรือกิจกรรมออกแรงอย่างน้อยวันละ 30-60 นาทีทุกวัน โดยสอน</p> <p>ให้ผู้ป่วยปรับลดขนาดอินซูลิน หรือเพิ่มมื้ออาหารว่างขณะออกกำลังกายเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาน้ำตาลต่ำโดยวิธีอื่นต่าง ๆ</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
ครั้งที่ 17 1 ธันวาคม 2565 09:00-12:00 น.	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 10 ปี เป็น DM type 1 FBS 98 mg% DTX 90 mg% HbA1C 6	3 ชม.	<p>ลักษณะทางคลินิกของเบาหวานชนิดที่ 2 ในเด็กและวัยรุ่น อายุเฉลี่ยของผู้ป่วยเด็กที่ได้รับการวินิจฉัยเบาหวานชนิดที่ 2 คือประมาณ 13.5 ปี มักพบในเด็ก วัยรุ่นระยะที่ id-puberty อาการที่พบบ่อยตั้งแต่ไม่มีอาการใด ๆ แต่ถูกวินิจฉัยจากการตรวจคัดกรอง หรือมีอาการชัดเจนของ</p> <p>เบาหวาน ได้แก่ คีม้น้ำมาก ปัสสาวะมาก น้ำหนักลด ตามัว ตัดเขื่อราในช่องคลอด และอาจมาด้วย อาการรุนแรงเช่น DKA หรือ hyperglycemic hyperosmolar nonketotic (HHNK) state43 ปัจจุบันพบความชุกของโรคอ้วนเพิ่มขึ้น ทำให้อาการพบเด็กที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 1 ที่มีภาวะอ้วนได้ และผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวนถึง 1 ใน 3 จะตรวจพบภาวะ ketosis ได้ และร้อยละ 5-25 อาจ มาด้วย DKA44 เนื่องจากมีอาการแสดงทางคลินิกที่ overlapกันระหว่างเบาหวานชนิดที่ 1 และ 2 และ MODY (maturity-onset diabetes of the young) ทำให้การวินิจฉัย แยกชนิดของเบาหวานทำได้ยากในผู้ป่วยเด็กวัยรุ่นบางราย อย่างไรก็ตาม มีความจำเป็นที่ต้อง พยายามแยกเบาหวานทั้ง 3 ชนิดให้ได้ เนื่องจากการรักษาการรักษาระยะยาวและการดำเนินโรคนั้นแตกต่างกัน ความแตกต่างของโรคเบาหวานในเด็กและวัยรุ่น</p> <p>การคัดกรอง วินิจฉัย และรักษาเบาหวานในเด็กและวัยรุ่น</p> <p>การคัดกรอง วินิจฉัยและรักษาเบาหวานในเด็กและวัยรุ่น ตามแนวทางเวชปฏิบัติสำหรับ โรคเบาหวาน พ.ศ.2566 (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์, 2566) ให้แนวทาง ว่า</p> <p>เบาหวานชนิดที่ 1 ไม่มีการตรวจคัดกรอง เบาหวานชนิดที่ 2 ตรวจคัดกรองในเด็กอายุ มากกว่า 10 ปีขึ้นไปที่มีปัจจัยเสี่ยงดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ้วน (น้ำหนักเมื่อเทียบกับน้ำหนักมาตรฐานมากกว่าร้อยละ 120) และ 2. มีปัจจัยเสี่ยง 2 ใน 3 ข้อดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) มีพ่อแม่พี่น้องเป็นโรคเบาหวาน 2) มีความดันโลหิตสูง (BP > 130/85 มม.ปรอท) 3) ตรวจร่างกายพบ acanthosis nigricans <p>การวินิจฉัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจด้วยวิธี OGTT ผลตรวจเลือดวินิจฉัยว่าเป็นเบาหวานเมื่อ ค่า 2-hr plasma glucose $\geq$ 220 มก. / ดล.
ครั้งที่ 18 5 มกราคม 2566 09:00-12:00 น.	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 13 ปี เป็น DM type 1 FBS 114 mg% DTX 95 mg% HbA1C 7 BMI 15.27 รอยเท้า (นิ้ว) 23 นิ้ว	3 ชม.	

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล
<p>ครั้งที่ 19 12 มกราคม 2566 09.00-12.00 น.</p>	<p>ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 12 ปี เป็น DM type 1 FBS 400 mg% DTX 350 mg%</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล</p> <p>2. ตรวจ Fasting plasma glucose > 126 mg. / คล.</p> <p>อาการและอาการแสดง</p> <p>อาการและอาการแสดงของตัวผู้ป่วยที่เป็นเบาหวาน ได้แก่ น้ำตาลในเลือดสูง น้ำตาลในเลือดสูง น้ำหนัก ลดลงมีกลิ่นคาวปาก จากภาวะน้ำตาลในเลือดสูง หรือคีโตนในเลือด (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์, 2566)</p> <p>สาเหตุ</p> <p>เบาหวานชนิดที่ 1 ในเด็กและวัยรุ่นนั้น มากกว่าร้อยละ 90 มีสาเหตุมาจาก T-cell mediated pancreatic islet β-cell destruction ดังนั้นควรตรวจระดับ auto immune ได้แก่ islet cell antibodies (ICA), insulin autoantibodies (IAA), glutamic acid deboxylase (GAD) antibodies, ICA512, tyrosine phosphatase autoantibodies (IA-2) และ zinc transporter 8 antibodies (Zn-T8) ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 1 ในเด็กและ วัยรุ่นในคนไทยพบว่ามีผลบวกของ GAD หรือ IA-2 ประมาณร้อยละ 80 (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทยใน พระราชูปถัมภ์, 2566)</p> <p>การดูแลรักษา</p> <p>การดูแลผู้ป่วยเด็กเบาหวานมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตและพัฒนาการรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของ ฮอริโมนเพศ การปรับตัวของเด็กในกรให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาอาการ มีข้อจำกัดในการดูแล ความร่วมมือ ของเด็ก การฉีดยาอินซูลิน อาหารกิจวัตรประจำวันของเด็ก รวมทั้ง ความวิตกกังวลของผู้ปกครอง คนใกล้ชิด เพื่อน และครู การดูแลรักษาประกอบด้วยทีมสหวิชาชีพ การกำหนดอาหารและพลังงานตามวัย การติดตามผลการรักษา การเฝ้าระวังความเสี่ยง โดยมีเป้าหมายของการรักษา คือ การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด HbA1C ผู้ป่วย 0-18 ปี เป็นค่าเดียวกัน คือน้อยกว่า 7 % (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย, 2566) โดยไม่มีอาการแสดงของน้ำตาลในเลือดต่ำบ่อย</p> <p>ภาวะน้ำตาลในเลือดสูงปานกลาง (Moderate hyperglycemia) และ ภาวะ Diabetic Ketoacidosis (DKA)</p> <p>เนื่องจากเด็กและวัยรุ่นที่เป็นเบาหวานมีโอกาสดีก DKA ได้ง่ายโดยเฉพะเบาหวานชนิดที่ 1 เมื่อตรวจ ระดับน้ำตาลในเลือดพบว่าสูงกว่า 200 มก./คล.ถือว่ามีความน้ำตาลในเลือดสูงปานกลางที่เสี่ยงต่อการเกิดภาวะ DKA ให้ตรวจหาสารคีโตน (ketone) ในเลือดหรือปัสสาวะทันที การดูแลเบื้องต้นที่นำมาใช้นี้</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการปฏิบัติการพยาบาล
	HbA1C 10 BMI 15.27 รอยแหว (นิ้ว) 23 นิ้ว		<p>1. กรณีไม่มีอาการเจ็บป่วย</p> <p>1.1. ตรวจไม่พบคีโตน แสดงว่าขณะนั้นร่างกายยังมีอินซูลินอยู่</p> <p>1) ตั้งน้ำเกลือต่างๆไม่ต้องกินอาหารเพิ่ม</p> <p>2) สามารถออกก ำลังกายได้</p> <p>3) ตรวจเลือดซ้ำก่อนอาหารมื้อต่อไป ถ้ายังสูงกว่า 250 มก./ดล.ให้ตรวจ คีโตนซ้ำและถ้ายังมี พบคีโตนอีกให้ฉีดอินซูลินชนิดออกฤทธิ์สั้น หรืออินซูลินอะนาล็อก ชนิดออกฤทธิ์เร็วเพิ่มขึ้นอีก ร้อยละ 5-10 ของขนาดเดิม แต่ถ้าตรวจพบคีโตนให้ปฏิบัติตามกรณีตรวจพบคีโตน</p> <p>1.2 ตรวจพบคีโตน แสดงว่า ขณะนั้นร่างกายมีอินซูลินน้อย ไม่เพียงพอ</p> <p>1) ให้หยุดพัก / งดออกกำลังกาย</p> <p>2) ให้ดื่มน้ำเปล่า 2-4 ลิตรใน 2 ชั่วโมง</p> <p>3) เมื่อถึงเวลาฉีดยาให้เพิ่มอินซูลินออกฤทธิ์สั้นหรืออินซูลินอะนาล็อก ชนิดออกฤทธิ์ทันทีเพิ่มขึ้นอีก ร้อยละ 10-20 ของขนาดเดิม</p> <p>4) ตรวจหาระดับน้ำตาลในเลือดและคีโตนซ้ำภายใน 2-3 ชั่วโมง จนระดับน้ำตาลในเลือดต่ำกว่า 180 มก./ดล.และไม่พบคีโตน</p> <p>5) กรณีที่ปฏิบัติมานานกว่า 8 ชั่วโมงแล้ว ระดับน้ำตาลในเลือดยังสูงสารคีโตนยังไม่หายให้พบ แพทย์ทันที</p> <p>2. กรณีเจ็บป่วยไม่สบาย</p> <p>2.1 ตรวจไม่พบคีโตน</p> <p>1) ตรวจหาระดับน้ำตาลในเลือดและคีโตนซ้ำภายใน 4 ชั่วโมง</p> <p>2) ให้ดื่มน้ำเปล่า 2-4 ลิตรใน 4 ชั่วโมง</p> <p>3) พบแพทย์เพื่อหาสาเหตุการเจ็บป่วยนั้นและรักษาโดยแจ้งให้แพทย์ทราบว่า เป็นเบาหวาน หรือเบาหวานชนิดที่ 1 และรักษาระยะนั้น ในกาปรับขนาดอินซูลิน</p> <p>2.2 ตรวจพบคีโตน</p> <p>2.2.1 กินอาหารและดื่มน้ำได้ตามปกติ ไม่มีอาการคลื่นไส้อาเจียน หรือหายใจหอบถี่ ผู้ป่วยอาจมี DKA ในระยะต้น หรือมีภาวะเลือดเป็นกรดเล็กน้อย</p> <p>1) ในกรณีที่สามารถติดต่อที่ปรึกษาได้ให้ติดต่อเพื่อขอคำปรึกษา หากพบคีโตนใน ปีศาจจะมีค่าสูงปานกลางถึงมาก</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
<p>ครั้งที่ 20 19 มกราคม 2566 09.00-12.00 น.</p>	<p>ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายอายุ 12 ปี เป็น DM type 1 FBS 122 mg% DTX 95 m% HbA1C 6</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>2) กรณีที่ไม่สามารถติดต่อทีมที่รักษาได้ให้ตั้งเป้าค่า 2-4 ลิตรใน 2 ชั่วโมง งดออก ราลัง ภายและให้ การรักษาทันทีด้วยอินซูลินอะนาล็อก ชนิดออกฤทธิ์เร็วตามสัดส่วนที่แพทย์ สั่งเพื่อบรรเทาภาวะน้ำตาล ในเลือดสูงสามารถให้ซ้ำได้ทุก 2-3 ชั่วโมง หรือให้ regular insulin 0.1-0.25 unit/kg/dose ทุก 4-6 ชม.ในช่วงแรก จนตรงไม่พบคีโตน หลังจากนั้นให้ตามปกติ</p> <p>3) ตรวจหาระดับน้ำตาลในเลือดซ้ำทุก 2-3 ชั่วโมง หากระดับน้ำตาลในเลือดลดลง แต่ สารคีโตนยังไม่ หมดไป แต่มีค่าลดลง กรณีนี้ไม่ต้องกังวลให้ตั้งเป้าค่าเพิ่มขึ้น และตรวจ ระดับน้ำตาลในเลือดและ สารคีโตนซ้ำทุก 4-6 ชม.สารคีโตนในใบส่งตรวจจะหายไป ใน 8-24 ชม. แต่ถ้าระดับน้ำตาลในเลือดไม่ ลดลงหรือลดลงแต่สารคีโตนไม่หายไป ใน 24 ชม. ต้องพบแพทย์เพื่อหาสาเหตุที่ชัดเจน</p> <p>2.2.2 กินอาหารและดื่มน้ำ ไม่ได้ มีอาการและอาการแสดงของ DKA ได้แก่ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน หายใจหอบ ต้องพบแพทย์ทันที หากรุนแรงอาจซึมหรือหมดสติ การตรวจลมหายใจ พบว่ามีกลิ่นอะซี โตน ความดันเลือดต่ำ ชีพจรเร็ว ซีด หากพบผู้ป่วยในลักษณะนี้ให้รักษาใน หน่วยบริการปฐมภูมิ เท่าที่ ทำได้และรีบส่งตัวไปรักษาในโรงพยาบาลทันที</p> <p>ได้ความรู้เรื่องอาการแสดงของโรคเบาหวาน</p> <p>ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการของโรคเบาหวานชัดเจนในระยะเวลานาน โดยจะพบอาการปัสสาวะ บ่อย (Polyuria) กระหายน้ำมาก (polydipsia) หิวบ่อย รับประทานอาหารจำนวนมาก (Polypogulia) แต่น้ำหนักลด (weight loss) ประมาณ 1 ใน 3 ของผู้ป่วยจะมาด้วยอาการของภาวะเลือดเป็นกรด (Diabetic ketoacidosis) บางรายอาจมีอาการอ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย ค้นตามผิวหนัง (ปัญหาที่ สุข เจริญ)</p> <p>การตรวจทางห้องปฏิบัติการ</p> <p>การตรวจวินิจฉัยโรคเบาหวานชนิดที่ 1 โดยเกณฑ์การวินิจฉัยโรคเบาหวาน (American diabetes association, 2017) มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้มีอาการของโรคเบาหวานชัดเจน ได้แก่ หิวบ่อย ปัสสาวะบ่อย น้ำหนักลด ตรวจพบ ระดับพลาสมากลูโคส ตั้งแต่ 200 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตรขึ้นไป โดยไม่ต้องงดอาหารก่อนตรวจ 2. การตรวจระดับพลาสมากลูโคสตอนเช้าหลังอดอาหารอย่างน้อย 8 ชั่วโมงมีค่าตั้งแต่ 126 มิลลิกรัมเดซิลิตรขึ้นไป 3. การตรวจความทนต่อกลูโคส พบระดับพลาสมากลูโคส 2 ชั่วโมงหลังดื่มน้ำตาลมีค่าตั้งแต่ 200 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตรขึ้นไป

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
ครั้งที่ 21 26 มกราคม 2566 09.00 - 12.00น.	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เต็ม โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 13 ปี เป็น DM type 1 FBS 140 mg% DTX 125 mg% HbA1C 6.4 BMI 14 รอนเอา (นิ้ว) 20 นิ้ว	3 ชม.	4. การตรวจระดับฮีโมโกลบิน เอ วัน ซี มีค่ามากกว่าร้อยละ 6.5 ได้ความรู้เรื่องการรักษา การรักษาโรคเบาหวานชนิดที่ 1 ประกอบด้วย การรักษาด้วยอินซูลิน การควบคุมอาหาร และการออกกำลังกาย 1. อินซูลิน เป็นฮอร์โมนที่มีคุณสมบัติในการนำน้ำตาลไปใช้เป็นพลังงาน ผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับกาอินซูลินชนิดฉีดเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด การรักษามีเป้าหมายให้มีระดับอินซูลินใกล้เคียงกับการหลั่งอินซูลินของคนปกติ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล																																																		
ครั้งที่ 22 9 กุมภาพันธ์ 2566 09.00 -12.00 น.	ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เค็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 13 ปี เป็น DM type 1	3 ชม.	<p> ได้ความรู้เรื่องอาหาร ผู้ป่วยจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารที่เหมาะสม โดยได้รับพลังงานเพียงพอ การเจริญเติบโตตามวัย ควรบริโภคอาหารให้ครบหมวดหมู่ โดยมีปริมาณและสารอาหารเหมาะสม (Balanced diet) พลังงานจากโปรตีน คาร์โบไฮเดรต และไขมันในสัดส่วนที่เหมาะสม คือ ร้อยละ 15 -20, 50 - 55 และ 25 - 30 ตามลำดับ โดยร้อยละ 70 ของคาร์โบไฮเดรต ควรเป็นคาร์โบไฮเดรต </p>																																																		
<div style="text-align: center;"> ตารางที่ 1 ชนิดของสารออกฤทธิ์ของยาฉีดอินซูลิน </div> <table border="1" data-bbox="454 1030 1189 1713"> <thead> <tr> <th>ยาฉีดอินซูลิน</th> <th>ชื่อยาฉีดอินซูลิน</th> <th>เวลาที่เริ่มออกฤทธิ์</th> <th>เวลาที่ถึงฤทธิ์สูงสุด</th> <th>ระยะเวลาออกฤทธิ์</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Rapid acting</td> <td>Lispro Aspart</td> <td>5-15 นาที</td> <td>1 - 2 ชั่วโมง</td> <td>3 - 4 ชั่วโมง</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Glargine</td> <td>10-20 นาที</td> <td>1 - 2 ชั่วโมง</td> <td>3 - 4 ชั่วโมง</td> </tr> <tr> <td>Short acting</td> <td>Regular insulin (RI)</td> <td>30 - 45 นาที</td> <td>2 - 3 ชั่วโมง</td> <td>4 - 8 ชั่วโมง</td> </tr> <tr> <td>Intermediate acting</td> <td>Neutral Protamine Hagedon (NPH) Insulin isophane suspension</td> <td>2- 4 ชั่วโมง</td> <td>4 - 8 ชั่วโมง</td> <td>10 - 16 ชั่วโมง</td> </tr> <tr> <td>Long acting</td> <td>Glargine Determir</td> <td>2 ชั่วโมง</td> <td>ไม่มี</td> <td>24 ชั่วโมง</td> </tr> <tr> <td>Premix NPH</td> <td>30% RI +70 % NPH</td> <td>30 - 60 นาที</td> <td>2 และ 8 ชั่วโมง</td> <td>18 - 24 ชั่วโมง</td> </tr> <tr> <td></td> <td>50% RI +50 % NPH</td> <td>30 - 60 นาที</td> <td>2 และ 8 ชั่วโมง</td> <td>12 - 20 ชั่วโมง</td> </tr> <tr> <td></td> <td>30% Aspartin +70 % Aspartin protamine suspension</td> <td>10 - 20 นาที</td> <td>1 และ 8 ชั่วโมง</td> <td>12 - 20 ชั่วโมง</td> </tr> <tr> <td></td> <td>25 % Lispro +75 % Lispro protamine suspension</td> <td>10 - 20 นาที</td> <td>1 และ 8 ชั่วโมง</td> <td>12 - 20 ชั่วโมง</td> </tr> </tbody> </table> <p>ที่มา : สมานโรจนภานุภานนท์ประเทศไทย, 2557</p>				ยาฉีดอินซูลิน	ชื่อยาฉีดอินซูลิน	เวลาที่เริ่มออกฤทธิ์	เวลาที่ถึงฤทธิ์สูงสุด	ระยะเวลาออกฤทธิ์	Rapid acting	Lispro Aspart	5-15 นาที	1 - 2 ชั่วโมง	3 - 4 ชั่วโมง		Glargine	10-20 นาที	1 - 2 ชั่วโมง	3 - 4 ชั่วโมง	Short acting	Regular insulin (RI)	30 - 45 นาที	2 - 3 ชั่วโมง	4 - 8 ชั่วโมง	Intermediate acting	Neutral Protamine Hagedon (NPH) Insulin isophane suspension	2- 4 ชั่วโมง	4 - 8 ชั่วโมง	10 - 16 ชั่วโมง	Long acting	Glargine Determir	2 ชั่วโมง	ไม่มี	24 ชั่วโมง	Premix NPH	30% RI +70 % NPH	30 - 60 นาที	2 และ 8 ชั่วโมง	18 - 24 ชั่วโมง		50% RI +50 % NPH	30 - 60 นาที	2 และ 8 ชั่วโมง	12 - 20 ชั่วโมง		30% Aspartin +70 % Aspartin protamine suspension	10 - 20 นาที	1 และ 8 ชั่วโมง	12 - 20 ชั่วโมง		25 % Lispro +75 % Lispro protamine suspension	10 - 20 นาที	1 และ 8 ชั่วโมง	12 - 20 ชั่วโมง
ยาฉีดอินซูลิน	ชื่อยาฉีดอินซูลิน	เวลาที่เริ่มออกฤทธิ์	เวลาที่ถึงฤทธิ์สูงสุด	ระยะเวลาออกฤทธิ์																																																	
Rapid acting	Lispro Aspart	5-15 นาที	1 - 2 ชั่วโมง	3 - 4 ชั่วโมง																																																	
	Glargine	10-20 นาที	1 - 2 ชั่วโมง	3 - 4 ชั่วโมง																																																	
Short acting	Regular insulin (RI)	30 - 45 นาที	2 - 3 ชั่วโมง	4 - 8 ชั่วโมง																																																	
Intermediate acting	Neutral Protamine Hagedon (NPH) Insulin isophane suspension	2- 4 ชั่วโมง	4 - 8 ชั่วโมง	10 - 16 ชั่วโมง																																																	
Long acting	Glargine Determir	2 ชั่วโมง	ไม่มี	24 ชั่วโมง																																																	
Premix NPH	30% RI +70 % NPH	30 - 60 นาที	2 และ 8 ชั่วโมง	18 - 24 ชั่วโมง																																																	
	50% RI +50 % NPH	30 - 60 นาที	2 และ 8 ชั่วโมง	12 - 20 ชั่วโมง																																																	
	30% Aspartin +70 % Aspartin protamine suspension	10 - 20 นาที	1 และ 8 ชั่วโมง	12 - 20 ชั่วโมง																																																	
	25 % Lispro +75 % Lispro protamine suspension	10 - 20 นาที	1 และ 8 ชั่วโมง	12 - 20 ชั่วโมง																																																	

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล																
<p>ครั้งที่ 23 16 กุมภาพันธ์ 2566 09.00 -12.00 น.</p>	<p>ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เต็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยเด็กชายไทยอายุ 13 ปี เป็น DM type 1 FBS 104 mg% DTX 90 mg% HbA1C 6.4 BMI 15.27 รอนเอว (นิ้ว) 23 นิ้ว</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>ให้ความรู้เรื่องการออกกำลังกาย การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอจะส่งผลให้ลดปริมาณไขมันสะสมในร่างกายได้ เนื่องจากกล้ามเนื้อมีการ ซึ่ซ่งงานมากขึ้น ทำให้น้ำตาลในเลือดลดลง และอินซูลินออกฤทธิ์ดีขึ้น แนะนำให้ออกกำลังกาย หรือกิจกรรมที่ต้องออกแรง (physsi - cal activity) ทุกวัน อย่างน้อยวันละ 20 – 30 นาที การออก กำลังกายที่ควรเริ่มต้นคือการสร้างความปลอดภัยก่อน (warm up) ใช้เวลาประมาณ 5 นาที ต่อด้วยการออกกำลังกายที่ความหนัก (intensity) ใช้เวลาประมาณ 15 – 20 นาที และค่อยๆผ่อน คลายการออกกำลังกายให้เบาลง (cool down) ใช้เวลา ประมาณ 5 นาที สามารถทำได้ทุกวัน หรือ 3-5 วันต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ยังต้องมีการเตรียมตัวในการออกกำลังกายที่เหมาะสม โดยการจะ ระดับน้ำตาลก่อน ระหว่าง และหลังการออกกำลังกาย ไม่ควร ออกกำลังกายเมื่อมีอาการเจ็บป่วย หรือน้ำตาลค่าน้ำตาลในเลือดสูงเกิน 250 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร ร่วมกับพบสารคีโตนในเลือดหรือ ปัสสาวะ</p> <p>ได้รับความรู้เรื่องความแตกต่างของโรคเบาหวานในเด็กและโรคเบาหวานในผู้ใหญ่ โรคเบาหวานในเด็กและวัยรุ่นมีความคล้ายคลึงกับโรคเบาหวานในผู้ใหญ่ แต่มีความ แตกต่างกัน ดังนี้</p>																
<p>ครั้งที่ 24 23 มีนาคม 2566 09.00-12.00น.</p>	<p>ปฏิบัติที่หอผู้ป่วย OPD เต็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยอายุ 10 ปี เป็น DM type 1</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล</p> <p>เจ็ชช้อน เช่น ข้าว ขนมปัง ก๋วยเตี๋ยว เนื้อ มัน เป็นต้น หลีกเลียงอาหารที่มีน้ำตาลสูง เช่น น้ำหวาน หรือเครื่องดื่มที่ใส่น้ำตาล ไม่ควรบริโภคน้ำตาลซูโครสเกินร้อยละ 10 ของคาร์โบไฮเดรต เน้นการ รับประทานอาหารผัก ผลไม้ อาหารที่มีเยื่ออาหารสูง เช่น ข้าวกล้อง เมล็ดธัญพืชไม่ขัดสี เป็นต้น จำกัด บริโภคเกลือไม่เกิน 6 กรัม/วัน ผู้ป่วยและผู้ดูแลจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องอาหารแลกเปลี่ยนและการนับ สัดส่วนอาหารที่ถูกต้อง (พรทิพา อิงกุล, 2561; Lange, Swift, Pankowska, & Danne, 2015) ตารางที่ 2 ปริมาณพลังงานจากอาหารที่แนะนำของผู้ป่วยเบาหวานเด็กและวัยรุ่น</p> <table border="1" data-bbox="861 1030 1053 1747"> <thead> <tr> <th>อายุ (ปี)</th> <th>เพศ</th> <th>ปริมาณพลังงาน(กิโลแคลอรีต่อวัน)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0 - 12</td> <td>หญิงและชาย</td> <td>1,000 + [100xอายุ(ปี)]</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">12 - 15</td> <td>หญิง</td> <td>1,500 -2,000 + [100xอายุ(ปี)] ขึ้นมากกว่า 12 ปี</td> </tr> <tr> <td>ชาย</td> <td>2,000 -2,500 + [100xอายุ(ปี)] ขึ้นมากกว่า 12 ปี</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">16 – 20</td> <td>หญิง</td> <td>น้ำหนักที่ควรเป็น x 29 – 33</td> </tr> <tr> <td>ชาย</td> <td>น้ำหนักที่ควรเป็น x 33 – 40</td> </tr> </tbody> </table> <p>ที่มา : สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย, 2557</p>	อายุ (ปี)	เพศ	ปริมาณพลังงาน(กิโลแคลอรีต่อวัน)	0 - 12	หญิงและชาย	1,000 + [100xอายุ(ปี)]	12 - 15	หญิง	1,500 -2,000 + [100xอายุ(ปี)] ขึ้นมากกว่า 12 ปี	ชาย	2,000 -2,500 + [100xอายุ(ปี)] ขึ้นมากกว่า 12 ปี	16 – 20	หญิง	น้ำหนักที่ควรเป็น x 29 – 33	ชาย	น้ำหนักที่ควรเป็น x 33 – 40
อายุ (ปี)	เพศ	ปริมาณพลังงาน(กิโลแคลอรีต่อวัน)																	
0 - 12	หญิงและชาย	1,000 + [100xอายุ(ปี)]																	
12 - 15	หญิง	1,500 -2,000 + [100xอายุ(ปี)] ขึ้นมากกว่า 12 ปี																	
	ชาย	2,000 -2,500 + [100xอายุ(ปี)] ขึ้นมากกว่า 12 ปี																	
16 – 20	หญิง	น้ำหนักที่ควรเป็น x 29 – 33																	
	ชาย	น้ำหนักที่ควรเป็น x 33 – 40																	

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
	FBS 114 mg% DTX 91 m% HbA1C 6		<p>1. ชนิดของเบาหวาน ส่วนมากเบาหวานที่พบในเด็กจะเป็นเบาหวานชนิดที่ 1 แต่ในผู้ใหญ่จะพบชนิดที่ 2 มากกว่า อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบเบาหวานชนิดที่ 2 ในเด็กเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการบริโภคอาหารที่มีไขมันสูงและขาดการออกกำลังกาย</p> <p>2. การดูแลรักษา เนื่องจากเด็กและวัยรุ่นเป็นวัยที่ยังมีการเจริญเติบโตและช่วงวัยรุ่งเรือง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงหลายๆ ด้านทั้งอารมณ์ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และฮอร์โมนต่างๆ รวมทั้งยังอยู่ในช่วงวัยรุ่น มีคนรอบข้างที่คอยมีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลรักษา ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ครู และเพื่อนๆ รวมทั้งบุคลากรทางการแพทย์ต่างๆ ฉะนั้นการดูแลรักษาผู้ป่วยเด็กจึงมีความละเอียดซับซ้อนมาก</p> <p>3. ระยะเวลาที่เป็นเบาหวาน เนื่องจากถ้าเริ่มเป็นเบาหวานตั้งแต่เด็กโอกาสที่จะพบภาวะแทรกซ้อนในอนาคตรวมมีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดี</p> <p>การคัดกรอง วินิจฉัย และรักษาเบาหวานในเด็กและวัยรุ่น</p> <p>การคัดกรอง วินิจฉัยและรักษาเบาหวานในเด็กและวัยรุ่น ตามแนวทางเวชปฏิบัติสำหรับโรคเบาหวาน พ.ศ.2566 (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์, 2566) ให้แนวทางการว่า</p> <p>เบาหวานชนิดที่ 1 ไม่มีการตรวจคัดกรอง</p> <p>เบาหวานชนิดที่ 2 ตรวจคัดกรองในเด็กอายุ มากกว่า 10 ปีขึ้นไปที่มีปัจจัยเสี่ยงดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ้วน (น้ำหนักเมื่อเทียบกับน้ำหนักมาตรฐานมากกว่าร้อยละ 120) และ 2. มีปัจจัยเสี่ยง 2 ใน 3 ข้อดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) มีพ่อแม่พี่น้องเป็นโรคเบาหวาน 2) มีความดันโลหิตสูง (BP≥130/85 มม.ปรอท) 3) ตรวจร่างกายพบ acanthosis nigricans <p>การวินิจฉัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจด้วยวิธี OGTT ผลตรวจเลือดวินิจฉัยว่าเป็นเบาหวานเมื่อ ค่า 2-hr plasma glucose ≥ 220 มก. / ดล. 2. ตรวจ Fasting plasma glucose ≥ 126 มก. / ดล. <p>อาการและอาการแสดง</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
<p>ครั้งที่ 25 20 เมษายน 2566 09:00-12:00น.</p>	<p>ปฏิบัติห้อยผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วย 7 ปี เป็น DM type 1 FBS 104 mg% DTX 90 m% HbA1C 6</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>ผลการดำเนินงาน /ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล</p> <p>อาการและอาการแสดงของตับและไตที่เห็นเบาหวาน ได้แก่ ปัสสาวะบ่อย ปัสสาวะรดที่นอน น้ำหนัก ลดลงมีกลิ่นสีน้ำตาลจากภาวะน้ำตาลกลูโคสสูง หรือคีโตนคั่งในเลือด (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย ราชบุรินทร์, 2566)</p> <p>สาเหตุ</p> <p>เบาหวานชนิดที่ 1 ในเด็กและวัยรุ่น มากกว่าร้อยละ 90 มีสาเหตุมาจาก T-cell mediated pancreatic islet β-cell destruction ที่ซึ่งนั้นควรตรวจระดับ auto immune ได้แก่ islet cell antibodies (ICA), insulin autoantibodies (IAA), glutamic acid deboxylase (GAD) antibodies, ICA512, tyrosine phosphatase autoantibodies (IA-2) และ zinc transporter 8 antibodies (Zn-T8) ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 1 ในเด็กและ วัยรุ่นในคนไทยพบว่า มีผลบวกของ GAD หรือ IA-2 ประมาณร้อยละ 80 (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทยใน พระราชบุรินทร์, 2566)</p> <p>ได้ความรู้เรื่องการรักษา</p> <p>การดูแลผู้ป่วยเด็กเบาหวานมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตและพัฒนาการรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของ ฮอริโมนเพศ การปรับระดับของตับในการให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาอาการ มีข้อจำกัดในการดูแล ความร่วมมือ ของเด็ก การฉีดอินซูลิน อาหารกิจวัตรประจำวันของเด็ก รวมทั้งความวิตกกังวลของผู้ปกครอง คนใกล้ชิด เพื่อน และครู การดูแลรักษาประกอบด้วยทีมสหวิชาชีพ การกำหนดอาหารและพลังงานตามวัย การติดตามผลการรักษา การเฝ้าระวังความเสี่ยง โดยมีเป้าหมายของการรักษา คือ การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด HbA1C ผู้ป่วย 0-18 ปี เป็นค่าเดียวกัน คือน้อยกว่า 7% (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย, 2566) โดยไม่มีการแสดงของน้ำตาลในเลือดต่ำบ่อยขึ้นตอนการเริ่มอินซูลินในผู้ป่วยเด็กเบาหวานชนิดที่ 1 และเบาหวานในเด็กและวัยรุ่น การรักษา ในผู้ป่วยที่ไม่มีภาวะ ketoacidosis การคำนวณปริมาณตามช่วงวัยดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในเด็กเล็ก = 0.4-0.6 unit/Kg/day - ในเด็กก่อนวัยรุ่น = 0.7-1 unit/Kg/day - ในเด็กวัยรุ่น = 1-2unit/Kg/day
<p>ครั้งที่ 26 27 เมษายน 2566 09:00-12:00น.</p>	<p>ปฏิบัติห้อยผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วย 15 ปี เป็น DM type 1 FBS 250 mg%</p>	<p>3 ชม.</p>	<p>ได้ความรู้เรื่องการรักษาอินซูลินมี 4 วิธี</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีที่แนะนำในปัจจุบัน เป็นการรักษาอินซูลิน 4 ครั้งต่อวัน โดยการแบ่งอินซูลินร้อยละ 30-50 เป็น basal insulin ที่เหลือแบ่งฉีดก่อนอาหาร 3 มื้อ 2. การฉีดอินซูลิน 3 ครั้งต่อวัน

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล
ครั้งที่ 27 11 พฤษภาคม 2566 09.00 -12.00น.	ปฏิบัติที่ห้องผู้ป่วย OPD เด็ก โรงพยาบาล สระบุรี ผู้ป่วยอายุ 16 ปี เป็น DM type 1 FBS 98 mg% DTX 86 m%	3 ชม.	<p>ผลการทำงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการทำปฏิบัติการพยาบาล</p> <ol style="list-style-type: none"> แบบตั้งเดิมคิด 2 ครั้งต่อวัน แบบอินซูลินออกฤทธิ์ปานกลาง (NPH) ผสมกับอินซูลินออกฤทธิ์ระยะสั้น (RI) ไม่เหมาะสม การให้แบบ premix ในเด็กและวัยรุ่นเนื่องจากปรับขนาดยาก ในผู้ป่วยที่ต้องเร่งรัดใช้อินซูลิน อีตโนมิติ (insulin pump) ผู้ป่วยที่มีภาวะน้ำตาลต่ำบ่อย (hypoglycemia) / ความคุมยาก ** ผู้ป่วยต้องมีความรู้และการดูแลตนเองเป็นอย่างดี มีค่าใช้จ่ายสูง <p>ได้ความรู้เรื่องอาการและอาการแสดงที่ ควรระวังในเด็กและวัยรุ่นโรคเบาหวาน</p> <p>ภาวะระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ(Hypoglycemia)</p> <p>ในเด็กและวัยรุ่น การวินิจฉัยและการประเมินระดับความรุนแรง ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำในเด็กแต่ละรายแต่มีความแตกต่างกัน</p> <p>อาการที่พบเป็นอาการจาก ระบบอัตโนมัติ(autonomic symptom) และอาการสมองขาดกลูโคส (neuroglycopenic symptom) (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์, 2566)</p> <p>ในเด็กอาการดังกล่าวมีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ไม่มีแรง แขนขาอ่อนแรง 2) ปวดศีรษะ ตามืด 3) พูดไม่ชัด พูดสับสน พูดติดอ่าง 4) มึนงง เวียนศีรษะ 5) คิดไม่ออก ลึกลับ 6) อารมณ์เปลี่ยนแปลง เช่น ซึมเศร้า โกรธ หงุดหงิด โวยวาย ขว้างปาสิ่งของ 7) เหนื่อยซึม ไม่รู้ตัว ชัก อาการน้ำตาลในเลือดต่ำอาจไม่เหมือนกันในแต่ละครั้ง ควรตรวจระดับน้ำตาลหากสงสัย ในเด็กเล็กอาจมีอาการ เหยียงร้องไห้เย้ยเท่านั้น <p>การแก้ไขภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด</p> <p>เด็กและวัยรุ่นที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 1 และ 2 ที่รักษาด้วยการรับประทานยาหรืออินซูลินมีโอกาสนเกิด ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำได้ แต่พบในเบาหวานชนิดที่ 2 น้อยกว่า เมื่อมีอาการควรตรวจระดับน้ำตาลในเลือดก่อนให้ การรักษาสอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต การแก้ไขขึ้นกับความรุนแรงที่ประเมินได้ แนวทางแก้ไขก่อนพบ แพทย์มีดังนี้</p>

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	จำนวนชั่วโมง	ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการศึกษาพยาบาล
	<p>รวมชั่วโมงให้บริการตามความเชี่ยวชาญ 84 ชั่วโมง</p> <p>สรุปผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น</p> <p>ต่อผู้รับบริการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้รับบริการสามารถดูแลตนเอง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2. สมาชิกครอบครัว ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดโรค ลดเสี่ยง <p>ตนเอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ได้คือช่วยคลายความร่วมมือในการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน 2. ได้เพิ่มพูนความรู้และสมรรถนะในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อน 3. ได้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการขึ้นทะเบียนสิทธิผู้พิการ 4. การที่ได้ไปเยี่ยมบ้านแต่ละราย หรือแต่ละครอบครัว พบว่าปัญหาที่แก้ไขยากที่สุด และไม่สามารถให้การดูแลช่วยเหลือด้วยตนเองได้ คือ ปัญหาเรื่องค่าครองชีพ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและปัญหาความเจ็บป่วยที่ซับซ้อนโดยแเฉพาะมีโรคทางต้านอายุกรรม และมีควมพิการร่วมด้วย เพราะต้องใช้สหวิชาชีพ/ทีมสุขภาพมาร่วมให้การศึกษาดูแล ร่วมกับต้องหาแหล่งประโยชน์ต่างๆ มากช่วยสนับสนุนการดูแลตนเองของผู้รับบริการร่วมด้วย 5. ได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ไปสอนนักศึกษาพยาบาล โดยสามารถยกตัวอย่างกรณีศึกษาแต่ละราย เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ โดยเฉพาะประเด็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดโรค ลดเสี่ยง การขึ้นทะเบียนสิทธิผู้พิการ การช่วยเหลือเรื่องค่าอุปถัมภ์ผู้พิการ เป็นต้น ทำให้นักศึกษาเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ 		<p>ผลการดำเนินงาน / ความเชี่ยวชาญ/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น</p> <p>ระหว่างการศึกษาพยาบาล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระดับน้ำตาลกลูโคสต่ำไม่รุนแรง (mild hypoglycemia) 1) ระดับน้ำตาลกลูโคส > 70 mg/dl และมีอาการ <ul style="list-style-type: none"> - ตื่นมาแล้วไม่เคลื่อนไหว มีน้ำตาไหล หรืออุจจาระที่มีน้ำตาลอย่างใดอย่างหนึ่งในปริมาณพอควรที่ทำให้มีอาการหายไป 2) ระดับน้ำตาลกลูโคส < 70 mg/dl และมีอาการไม่รุนแรงหรือไม่มีอาการ <ul style="list-style-type: none"> - กรณีก่อนอาหารเช้า 20-30 นาทีให้ดื่มน้ำตาล 5-10 ml และให้กินอาหารเมื่อออกไปทันที - กรณีระหว่างอาหารเช้าให้คาร์โบไฮเดรตชนิดดูดซึมเร็ว 15 กรัมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ปัญหา - อุปสรรค (ถ้ามี)

- สถานการณ์โควิด ทำให้การให้คำแนะนำ หรือการสอนนักศึกษาใช้ระยะเวลาไม่นานไม่ได้ ทำให้การให้ข้อมูลไม่ค่อยละเอียดครบถ้วน แต่ต้องกระทำด้วยระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ทำให้การค้นคว้าปัญหาและความเข้าใจต่าง ๆ ไม่ครอบคลุม
- ครอบครัวยังมีปัญหาเศรษฐกิจ ยากจน มีหนี้สินจำนวนมาก ทำให้ส่งผลต่อคุณภาพของการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อ ไม่สามารถดูแลได้อย่างถูกต้องตามหลักการต่างๆ

แนวทางการพัฒนา

- เพิ่มช่องทางการให้ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะผ่านชุมชน
  - การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และค้นหาสิ่งที่สามารถเป็นแรงจูงใจของแต่ละรายให้ได้
  - การดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาซับซ้อน โดยเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจของครัวเรือน จะต้องประสานแหล่งประโยชน์อื่นๆ ให้ร่วมทีมในการดูแลด้วย และประสานอาจารย์จากสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วย/ปัญหาของผู้รับบริการเพื่อวางแผนให้บริการร่วมกันต่อไป
- ขอรับรองว่าข้อมูลการปฏิบัติงานพยาบาลในหน่วยบริการสุขภาพของข้าพเจ้าเป็นความจริงทุกประการ และได้ส่งหลักฐานผลลัพธ์ ของการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice) ประกอบแนบมาด้วยแล้ว

ผู้ลงนามรับรอง.....

อาจารย์ วรภรณ์ จันทร์ส่อง

ประจำสาขาวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น

ผู้ลงนามรับรอง.....

อาจารย์ ดร.นัยนา กุลม

ทพ.สาขาวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น

ผู้ลงนามรับรอง.....

ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี

1 .

C

C